БУТУН ДУНЁ ПРОЛЕТАРЛАРИ, БИРЛАШИНГИЗ!

СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ

ЎЗБЕКИСТОН КП МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИ, ЎЗБЕКИСТОН ССР ОЛИЙ СОВЕТИ ВА МИНИСТРЛАР СОВЕТИ ОРГАНИ

ГАЗЕТА 1918 ЙИЛ 21 ИЮНДАН ЧИҚА БОШЛАГАН ● № 185 (17.169). ● 13 август 1978 йил, якшанба ● Баҳоси 2 тийин.

СССР ОЛИЙ СОВЕТИ ПРЕЗИДИУМИДА

Ленинград области, Ленинград шаҳри, Ўзбекистон ССР, Озарбайжон ССР ва Молдавия ССРда енгил саноат ва озиқ-овқат саноати корхоналарини қуриш муддатларини қисқартириш, ишга туширишни тезлаштириш ва янги қувватларни ўзлаштириш юзасидан 1977 йилда зиммаларига олган социалистик мажбуриятларини муваффақиятли бажарганликлари учун ўрнак кўрсатган ходимларни СССР Олий Совети Президиуми 1978 йил 11 августда чиқарган Фармонига мувофиқ СССРнинг орден ва медаллари билан мукофотлади.

32-қурилиш трестига қарашли 262-қурилиш бошқармасининг (Ленинград шаҳри) комплекс бригада бошлиғи П. П. Гушча ҳамда 93-ихтисослаштирилган трестга қарашли Чирчиқ «Промтехмонтаж» бошқармаси монтажчи-слесарлари бригадасининг бошлиғи Ю. В. Кондратьев Ленин ордени билан мукофотландилар, 1-трестга қарашли 13-қурилиш бошқармаси (Озарбайжон ССР) сувоқчилари бригадири Ш. Г. Аҳмедов ва «Молдпродмонтаж» трестига қарашли Тирасполь бошқармаси монтажчи-слесарлари бригадасининг бошлиғи Л. Е. Каленик Октябрь Революцияси ордени билан мукофотландилар.

55 киши Меҳнат Қизил Байроқ ордени билан, 87 киши «Ҳурмат Белгиси» ордени билан мукофотланди, 75 киши III даража Меҳнат Шуҳрати ордени билан, 80 киши «Шавкатли меҳнати учун» медали билан ва 95 киши «Меҳнатда ўрнак кўрсатганлик учун» медали билан мукофотланди.

Фармон «СССР Олий Советининг ведомостлари»да ва маҳаллий матбуотда эълон қилинади.

ЎЗАРО ТЕКШИРИШ ДАВОМ ЭТМОҚДА

ҚАРДОШЛАР МУСОБАҚАСИ—ЮТУҚЛАР ГАРОВИ

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети ва Ўзбекистон ССР Министрлар Советида

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети ва Ўзбекистон ССР Министрлар Совети қурилиш учун кадрлар тайёрлашни янада такомиллаштириш ва уларни ишда сақлаб қолиш борасидаги тадбирларни кўриб чиқдилар.

Шу масала юзасидан қабул қилинган қарорда қайд этиладики, республика партия, совет, хўжалик, касаба союз ва комсомол ташкилотлари қурилиш учун кадрлар тайёрлаш ва уларни қурилишда сақлаб қолиш, уларнинг малакасини ошириш соҳасида катта иш олиб бормоқдалар.

Ўзбекистон ССР Қурилиш министрлигининг «Узбекшахтострой»га қарашли Ангрен тресги, Ўзбекистон ССР Қишлоқ қурилиши министрлигининг Фарғонадаги 9-тресги, Ўзбекистон ССР Мелиорация ва сув хўжалиги министрлигининг «Призаралводстрой», «Главташкентстрой»нинг «Жилстрой», Ўзбекистон ССР Монтаж ва махсус қурилиш ишлари министрлигининг «Узпромвентиляция», «Главсредазирсовхозстрой»нинг «Иржарсовхозстрой», «Узглавводстрой»нинг «Андижангидрострой» трестлари, Автомобиль йўллари қуриш ва фойдаланиш министрлигининг Самарқанд область йўл қурилиш бошқармаси, «Узколхозстрой» бирлашмасининг Андижон область колхозларда қурилиш тресги ва бошқа трест ҳамда бирлашмаларнинг партия комитетлари ва хўжалик раҳбарлари бу ишда ибратли тажриба тўплашган. Улар меҳнатга коммунистик муносабатда бўлишни тарбиялашга кўп эътибор бермоқдалар, меҳнатнинг маънавий ва моддий стимулларини муттасил такомиллаштирмоқдалар. Ҳунар-техника таълими билим юртлари улар учун ишчи кадрларнинг сафларини тўлдирувчи асосий манба бўлиб қолди. Ишловчиларнинг меҳнат ва турмуш шароитларини яхшилаш тўғрисида зўр ғамхўрлик қилинмоқда. Бунинг натижасида кадрлар қўнимсизлиги буларда умуман мазкур министрликлар ва идоралардаги ўртача кўрсаткичдан анча паст.

Шу билан бирга Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети ва Ўзбекистон ССР Министрлар Совети республиканинг бир қанча қурилиш ва монтаж министрликларида, идоралари ва ташкилотларида кадрлар тайёрлаш ҳамда уларни ишда сақлаб қолиш проблемаси ҳамон кескин бўлиб қолмоқда ва партия, совет, хўжалик, касаба союз ва комсомол ташкилотларининг доимий эътибор бериб ғамхўрлик қилишларини талаб этади, деб ҳисоблайдилар.

Анализ шуни кўрсатадики, бинокорлар меҳнати ва турмушини ташкил этишдаги камчиликлар кадрлар қўнимсизлигининг асосий сабабларидан биридир. Баъзи бир трестлар, бошқармалар ва механизациялашган кўчма колонналардаги қурилиш ишлаб чиқаришида инженерлик тайёргарлигининг қониқарсизлиги туфайли иш вақтининг кўплаб зое кетишига, машина ва механизмларнинг бекор туриб қолишига йўл қўйилмоқда. Қўл меҳнатининг салмоғи ҳамон юқори бўлиб қолмоқда, қурилишни индустрлаштиришга, кичик механизация воситаларини ва механизациялаштирилган асбобларни кенгроқ жорий этишга кам эътибор берилмоқда.

Кўпгина министрликлар, идоралар ва ташкилотлар қурилишда кадрларни сақлаб қолиш учун меҳнатни ташкил этишнинг илғор методларини, шу жумладан бригада хўжалик ҳисобини, Свердловск бинокорларининг ташаббусини жорий этиш ва меҳнатга ҳақ тўлашнинг прогрессив-мукофотли формаларини кенг қўлланиш каби имкониятларидан етарлича фойдаланмаяптилар, коллективларни уй-жой билан, маданий ва маиший муассасалар билан таъминлаш тўғрисида кам ғамхўрлик қилмоқдалар.

Кадрларни тайёрлаш ва уларнинг малакасини ошириш ишида жиддий камчиликлар мавжуд. Ҳунар-техника таълими билим юртлари кадрлар тайёрлашнинг эътироф этилган энг самарали методидир, бироқ айрим қурилиш ва монтаж министрликлари ҳамда идоралари билим юртларини кенгайтиришга кам эътибор бермоқдалар, уларни қуриш планларини бажармаяптилар, техника ва асбоб-ускуналар билан тўлиқ таъминламаяптилар.

Баъзи партия, совет, хўжалик, касаба союз ва комсомол ташкилотлари хусусан саноат ва қишлоқ хўжалик комплекслари кўплаб қурилаётган жойларда ҳамда республиканинг олис районларидаги қурилишларда барқарор меҳнат коллективларини шакллантиришга, ёшларга ҳунар ўргатиш ишларини такомиллаштиришга, социалистик мусобақани ривожлантиришга етарли эътибор бермаяптилар, қурилишларда умумий овқатланиш, савдо-сотиқ, маиший ва медицина хизматининг нормал ташкил этилиши учун қаттиқ талабчанлик қилмаяптилар.

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети ва Ўзбекистон ССР Министрлар Совети қурилиш учун ишчилар ва инженер-техник ходимларни тайёрлаш ва тарбиялаш ҳамда уларни муқим сақлаб қолишни тубдан яхшилаш ва муттасил такомиллаштиришни республика партия, совет, хўжалик, касаба союз ва комсомол ташкилотларининг энг муҳим вазифаси қилиб қўйдилар.

Ўзбекистон Компартияси область, шаҳар, район комитетларига, Қорақалпоғистон АССР Министрлар Советига, область, шаҳар ва район ижроия комитетларига, қурилиш ва монтаж министрликлари ҳамда идораларига қуйидаги вазифалар топширилди.

— ҳар бир қурилиш ва монтаж трестида, бошқармада ва механизациялаштирилган кўчма колоннада, бинокорлик материаллари саноати ва қурилиш индустриясининг ҳар бир корхонасида кадрларни тайёрлаш, тарбиялаш ва ишда сақлаб қолиш юзасидан тадбирлар комплекси бир ой муддат ичида белгилаб олиниб, сабот билан амалга оширилсин, қурилиш суръати ва сифатини оширишдан иборат катта ва масъулиятли вазифаларни ҳал этишга қодир бўлган барқарор ва жипслашган меҳнат коллективларини вужудга келтириш назарда тутилсин;

— қурилиш ва монтаж ташкилотлари, бинокорлик материаллари саноати ва қурилиш индустрияси корхоналари коллективларида оммавий ва сиёсий ишнинг савияси оширилсин, социалистик мусобақа бутун чоралар билан ривожлантирилсин, унинг ошкоралиги таъминлансин, ходимлар ўз касби учун ғоят фахрланиш руҳида, топширилган иш учун, коллективларнинг давлат планларини бажаришлари учун масъулиятни сезиш руҳида тарбиялансин;

— уларнинг уй-жой, маданий-маиший ва ишлаб чиқариш шароитларини, овқатланишини, уларга медицина ва савдо хизмати кўрсатишни яхшилаш тўғрисида кўпроқ ғамхўрлик қилинсин;

— бинокорлик касбларини кенг пропаганда қилиш мақсадида хусусан ёшлар ўртасида ҳунар ўргатиш ишлари кенг авж олдирилсин, илғор бинокорларнинг ёшлар билан учрашувлари, уларнинг матбуотда, телевидение ва радио орқали чиқишлари уюштириб турилсин;

— жамоатчилик асосида ишлайдиган кадрлар бўлимларининг иши активлаштирилсин, уларнинг фаолияти асосан кадрлар қўнимсизлигининг сабабларини социологик тадқиқ этишга ва уни тугатишнинг тавсияларини ишлаб чиқишга, ишчи кадрлар ҳаракатини ўрганиш методларини такомиллаштиришга қаратилсин.

Ўзбекистон ССР Қурилиш, Қишлоқ қурилиши, Монтаж ва махсус қурилиш ишлари, Мелиорация ва сув хўжалиги, Автомобиль йўллари қуриш ва фойдаланиш, Бинокорлик материаллари саноати министрликларига, «Главташкентстрой»га, «Главсредазирсовхозстрой»га, «Узглавводстрой»га, «Узколхозстрой»га, «Узглавстройдревпром»га ва идораларга қарашли бошқа қурилиш ташкилотларига қуйидагилар топширилди:

— қурилиш саноатининг инженерлик жиҳатдан тайёргарлигига, қурилишни индустрлаштиришга, қурилишларда меҳнатни ва ишларни ташкил этишни кескин яхшилашга, иш вақтининг зое кетишини тугатишга, тармоқлар бўйича планлаштириш ва бошқаришни, кичик механизация воситалари ҳамда механизациялаштирилган асбобларни жорий этишга алоҳида эътибор берилсин ва шу асосда меҳнат унумдорлиги ва иш ҳақининг оширилиши, бинокорлар меҳнатининг жозибадорлиги ва обрў-эътибори муттасил ўсиб бориши таъминлансин;

— қурилишларда илғор тажриба ва аввало КПСС Марказий Комитети маъқуллаган Н. Злобин методи бўйича бригада пудрати ва Свердловск бинокорларининг ташаббуси кенг жорий этилсин;

— қурилишларда мастерлар билан бригадирларнинг роли оширилсин, улар трестларнинг номенклатурасига киритилсин, махсус маълумот олиш ва малакани оширишда уларга ҳар томонлама мадад ва ёрдам берилсин. Ўзбекистон Компартияси шаҳар ва район комитетларига хўжалик раҳбарлари билан биргаликда шаҳар ва районлардаги илғор мастерлар ҳамда бригадирларнинг иш тажрибасини ўрганиш, умумлаштириш ва оммалаштириш топширилди:

— ишчи бригадаларни ишларни ташкил этиш ва механизациялашда эришилган даражани ҳисобга олган ҳолда рационал комплектлаш юзасидан тадбирлар системаси белгиланиб, амалга оширилсин;

— бевосита иш жойларида меҳнатни ташкил этиш такомиллаштирилсин, бригадаларнинг меҳнат жараёнлари карталари ва шахсий ҳисоб дафтарлари жорий этилсин, механизациялаштирилган звенолар ва кичик механизация участкаларини тузиш кенг қўлланилсин, ишчиларни соз асбоблар билан таъминлаш ва уларни мунтазам суратда янгилаб туриш, шунингдек меҳнатни муҳофаза қилиш ва техника хавфсизлиги борасидаги ишларнинг ҳаммаси кескин суратда яхшилансин;

— ишбай ишчиларни меҳнатга ҳақ тўлашнинг прогрессив-мукофотли системалари билан қамраб олиш 1980 йилда 80 процентгача етказилсин, меҳнатни моддий ва маънавий рағбатлантириш формалари кенг қўллансин.

Қурилиш ва монтаж министрликлари ҳамда идораларининг раҳбарларига:

(Давоми иккинчи бетда).

ХОРАЗМ ОБЛАСТИ. Қардош Туркманистондан келган ўзаро текшириш бригадаси аъзолари Шовот районидаги «Коммунизм» колхози далаларини кўздан кечиришмоқда.

Қ. ОТАЕВ фотоси. (ЎзТАГ).

ТОЖИКИСТОН ВАКИЛЛАРИ СУРХОНДАРЁДА

ҚИММАТЛИ ТАКЛИФЛАР

ТЕРМИЗ («Совет Ўзбекистони» мухбири). Қардош Тожикистон ССР пахтакорлари ўзаро текшириш бригадаси аъзолари Сурхондарёга келишди. Улар зарбдор йилда она-Ватанга 67 минг тонна «оқ олтин» етказиб беришга аҳд қилган Сариосиё райони колхозларининг пахта далалари, чорвачилик фермалари, сабзавот, полиз пайкаллари, боғ-роғларида бўлиб, жуда кўп ибратли ишлар қилинганлигини қувонч билан таъкидладилар.

Меҳмонлар «Коммунизм», «Ленинград», Охунбобоев номли, Жума Пирназаров номли, «Ўзбекистон», «Правда» газетаси номли ва бошқа хўжаликларда бўлиб, ҳосилдорликни 45—50 центнерга етказиш учун қандай кураш олиб борилаётганлиги билан танишиб чиқдилар. Қардошлар бу хўжаликларда ғўза қатор ораларига ишлов бериш, озиқлантириш ва суғориш ишлари яхши ташкил этилганлигини, август ойида ҳосилга ҳосил қўшиш ишлари кўнгилдагидек бораётганлигини айтдилар.

Мусобақадош дўстлар ҳосилга ҳосил қўшиш мақсадида ғўза парваришини сентябрь ойининг биринчи декадасида ҳам давом эттириш ҳақида қимматли таклифлар айтдилар.

ТУРКМАНИСТОН ВАКИЛЛАРИ ҚОРАҚАЛПОҒИСТОНДА

ЗАРБДОР МЕҲНАТ

Тўрткўл районининг «Ленинизм» колхози пахтазорларидаги ҳар бир туп ғўзада 7—8 тадан бўлиқ кўсак тўпланган. Бу эса ўтган йилнинг август ойидагига нисбатан анча кўпдир. Бу ерда ғўза парвариши соҳасидаги ҳамма ишлар аниқ-пухта ташкил қилинган. Деҳқонлар ипатоволик ғаллакорларнинг тажрибасидан кенг фойдаланмоқдалар.

Туркманистондаги Тошовуз области пахтакорларининг ўзаро текшириш бригадаси колхоз далаларида бўлиб, деҳқонларнинг меҳнатига юксак баҳо бердилар.

— Бу ерда бизга жуда кўп нарса маъқул бўлди, — деди Тошовуз область, Калинин районидаги Ленин номли колхознинг бош агрономи П. Непесов. — Хўжаликда ишга ижодий ёндашилиб, ғўзаларни парвариш қилиш соҳасидаги тадбирларнинг шундай комплексини вужудга келтиришга эришилганки, бу нарса бу йил об-ҳаво ноқулай келган шароитда ҳам юқори самара берди. Биз шуни ва кўпгина бошқа нарсаларни ён дафтарларимизга ёзиб олдик ва улардан юртимизда албатта фойдаланамиз.

Тошовуз области вакилларининг Қорақалпоғистон АССР хўжаликларида олиб бораётган ишининг асосий йўналиши бир-бирларини тажриба ва маҳорат билан бойитишга қаратилгандир.

ҚИРҒИЗИСТОН ВАКИЛЛАРИ АНДИЖОН ДАЛАЛАРИДА

ТАЖРИБА—ДЎСТЛИК МУЛКИ

Андижон хўжаликларида Қирғизистон Ўш областининг ўзаро текшириш бригадаси ишлай бошлади. Меҳмонлар Хўжаобод райони далаларини кўриб чиқдилар. Бу ерда «Ёш ленинчи» колхозидан Ғозижон Азимов бригадасида меҳнатнинг ташкил этилиши уларнинг диққатини жалб қилди. Шу коллектив бу йил 92 гектар ернинг ҳар гектаридан 55 центнердан «оқ олтин» етиштириш мажбуриятини қабул қилди. Деҳқонлар ғўза парваришини юксак суръатлар билан олиб бормоқдалар. Тракторчилардан А. Ботиров, С. Камолов ва Д. Мамадумаров культивация ўтказиб, кунлик нормани бир ярим баравардан қилиб адо этмоқдалар. Ҳар гектар ерга 10—15 тоннадан маҳаллий ўғит солинди. Натижада ҳозир ғўза тупларида ўнтадан бўлиқ кўсаклар бор.

Текширувчилар Ғ. Азимов ва унинг ўртоқлари орттирган тажрибанинг катта аҳамияти борлигини айтдилар.

Қирғизистон вакиллари Хўжаобод районидаги «Россия», «Ленинград», Куйбишев номли колхозда ҳам бўлдилар.

ВИСТАВКАНИ КЕЛИБ КЎРИШДИ

СССР Халқ хўжалиги ютуқлари виставкасида Ҳиндистон миллий виставкаси муваффақият билан намойиш қилинмоқда. Ҳиндистон виставкалар бошқармаси СССР Савдо-саноат палатаси ёрдамида уюштирган бу экспозиция «Абадий ва ҳамиша навқирон Ҳиндистон» деб аталади.

11 августда виставкани А. П. Кириленко, К. Т. Мазуров, Б. Н. Пономарев, И. В. Капитонов, М. В. Зимянин, Я. П. Рябов ўртоқлар, СССР министрлари келиб кўрдилар.

Ҳиндистоннинг СССРдаги элчиси И. К. Гужрал изоҳ бериб турди. Ҳиндистон мутахассислари ҳиндларнинг совет халқига, Советлар мамлакатига нисбатан чуқур дўстлик туйғулари тўғрисида гапирдилар.

Партия ва Совет давлати раҳбарлари экспозиция билан танишдилар, унинг бундан кейинги ишларида муваффақият тиладилар. Улар виставканинг фахрий меҳмонлар китобига ўз таассуротларини ёзиб қолдирдилар.

(ТАСС).

СОВЕТ БИНОКОРЛАРИГА ТАБРИК

Бугун мамлакатимизда ажойиб меҳнат байрами — Бинокорлар куни нишонланмоқда. Ана шу фахрли касб эгаларига биз ҳам космосдан табригимизни йўллаймиз. Бинокорлар худди кашшофлардек Улуғ Ватанимизнинг янги ерларини ўзлаштиришда қатнашмоқдалар, ўзларининг тинч бунёдкорлик меҳнатлари билан экономикани ривожлантириш ва совет кишиларининг фаровонлигини оширишга катта ҳисса қўшмоқдалар.

Бинокорлар Совет Иттифоқи Коммунистик партиясининг XXV съезди қарорларида белгилаб берилган капитал қурилишнинг улуғвор программасини бажаришда янгидан-янги муваффақиятларга эришадилар, ўнинчи беш йилликнинг учинчи йили планида кўзда тутилган ва фойдаланиш учун топшириладиган объектларни ишга тушириш учун ҳамма чораларни кўрадилар, деб ишонч билдирамиз.

Азиз ўртоқлар, сизларнинг олижаноб меҳнатингизда янгидан-янги зафарларга эришувингизни, шахсан ғоят бахтиёр, ва сиҳат-саломат бўлишингизни тилаймиз.

«Салют-6» — «Союз-29» — «Прогресс-3» космик комплекси борти.

Космонавтлар В. Коваленок, А. Иванченков.

„Қаҳрабо дон“ — бойлигимиз

ВАЪДА ВАФОСИ БИЛАН

КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари ўртоқ Л. И. Брежневнинг мактубини олиш бахтига муяссар бўлган Сирдарё область Ворошилов районидаги Куйбишев номли колхознинг Ленин ордени кавалери Жонибек Йўлдошев бошлиқ маккажўхоричилик бригадаси аъзолари гектаридан 110 центнердан «қаҳрабо дон» хирмони кўтариш учун мусобақани кучайтирмоқдалар. Маккажўхоридан бўшаган ерларга қайта уруғ қадаб, катта хирмон кўтариш иштиёқида меҳнат қиляптилар. Экинзорларнинг бир қисмига такрор маккажўхори, бир қисмига озуқабоп экинлар экилади. Бир йилда икки йиллик план миқдорида ширали озуқа тайёрлаш учун қизғин кураш олиб боriляпти.

1975 йил баҳорини яхши эслайман. Ўшанда республикамиз ёш маккажўхорикорларининг кенгаши ўтказилди. Шу кенгашда КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари ўртоқ Л. И. Брежнев йўллаган табрик мактуби ўқиб берилди. Йиғилиш иштирокчилари мактубни кўтаринки руҳ билан кутиб олдилар. маккажўхори дони ва пояси етиштиришни кескин кўпайтириш учун нималар қилиш керак бўлса, ҳаммасини қиламиз, куч-ғайратимиз, билим-тажрибамизни маккажўхорикорликни янада ривожлантиришга сарфлаймиз, дедилар. Кенгаш қатнашчилари сафида мен ҳам бор эдим.

Колхозимизга қайтгач комсомол-ёшлардан ташкил топган маккажўхоричилик бригадасига бошчилик қила бошладим. Бригадамизга унча катта бўлмаган ер майдони ажратиб берилди, сув, техника, ўғитдан ёрдам берадиган бўлишди. Бригадамиз аъзолари ҳамма қийинчиликларни меҳнат билан енгдилар. Ўша йили ҳар гектар ердан 75 центнердан маккажўхори дони олдик. Ростини айтганда, бу кўрсаткичдан кўнглимиз тўлмади. Сабаби, районимизда, областимизда, қолаверса, республикамизда маккажўхоридан рекорд ҳосил етиштираётган бригадалар, бўлимлар, колхоз ва совхозлар бор эди. Биз ўшаларнинг изидан юришга, ҳосилдорликни кескин оширишга азму қарор қилдик, меҳнатнинг оғирини машиналар гарданига ортишни режаладик.

Маккажўхоридан бўшаган ерларни дарҳол ўғит сепиб шудгорладик, қиш фаслида шўр ювдик, яхоб бердик, агротехниканинг бошқа тадбирларини ҳам изчиллик билан амалга оширдик. Баҳорда ерларни майин ҳолга келтириб, тупроқ қатламида ҳарорат кўтарилиши билан деҳқончилик ишларини бошлаб юбордик. Гектарларнинг тўла, кўчатлар сонининг бут бўлишига алоҳида эътибор бердик. Маккажўхори парваришини сифатли ўтказдик. Энг муҳими — ўсимликни вақтида суғордик, озиқлантирдик, парваришни сўталар пишиб етилгунча давом эттирдик. Шу йили гарчанд 100 центнерлик маррани эгаллай олмаган бўлсак-да, ҳосилдорликни анча кўтариб, маккажўхори дони ва пояси тайёрлаш плани, социалистик мажбуриятимизни ортиғи билан адо этдик.

1977 йил бригадамиз аъзолари ҳаётида сира унутилмас йил бўлди. Шу йили гектаридан планда кўзда тутилган 100 центнер ўрнига 102 центнердан «қаҳрабо дон» хирмони кўтариб, энг юқори кўрсаткичга эришдик. Меҳнатда эришган муваффақиятимизни партия ва ҳукуматимиз юксак баҳолади. КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари, СССР Олий Совети Президиумининг Раиси ўртоқ Л. И. Брежнев менинг номимга мактуб йўллаб, эришилган ғалаба билан муборакбод этди. Мактубдан илҳомланган бригадамиз аъзолари 1978 йилда ҳосилдорликни 110 центнерга етказиш мажбуриятини олдилар.

Баҳорда ёғингарчилик кўп бўлди, ер вақтида етилмади. Экин-тикин бошланганда эса сел, дўл бўлди, катта майдонларга қайта уруғ қададик. Лекин ҳеч ким қийинчиликлар олдида саросимага тушмади, ҳар гектар майдонда 65-67 минг туп ниҳол бўлишига эришдик.

Маккажўхори майдонимиз 80 гектар, унинг ҳаммасида мўл ҳосил етиштирдик. Экин вақтида суғорилиб, озиқлантирилгани, қатор оралари сифатли культивация қилиб борилгани туфайли сўталар бўлиқ, дони тўлиқ бўлди.

Шу кунларда маккажўхори ўрим-йиғимини тезкорлик билан олиб бормоқдамиз. «Херсонец» комбайнлари тинимсиз ишлаяпти, кунлик ўрим графиги анча ошириб бажариляпти. Дастлабки якунлар шуни кўрсатдики, гектаридан 110 центнердан «қаҳрабо дон» тайёрлаш ҳақидаги юксак социалистик мажбуриятимизни тўла ва ошириб бажарамиз. Дастлабки 20 гектар ердан ўриб олинган маккажўхори ҳосили шундан далолат беряпти. Йиғим-теримда Раҳмон Ризақулов, Жуман Хонимқулов, Қорабек Йўлдошев каби аъзоларимиз фидойилик намуналарини кўрсатиб меҳнат қилмоқдалар.

Шу кунларда ҳосилдан бўшаган ерлар шудгорланмоқда. Такрорий маккажўхори экишдан кўплаб дон ва силосбоп кўкпоя олиш учун барча агротехника тадбирларини уюшқоқлик билан амалга оширмоқдамиз.

Жонибек ЙЎЛДОШЕВ, Ворошилов районидаги Куйбишев номли колхоз маккажўхорикорлик бригадаси бошлиғи, Ленин ордени кавалери.

ФАХРЛИ КАСБ ЭГАЛАРИ

Мамлакатнинг энг яхши бинокорлари — янги электростанциялар ва заводларни, «Олимпиада-80» иншоотларини ва Москванинг кўп қаватли бинолар қурилаётган кварталларини барпо этаётган, Байкал-Амур магистралини ва Ноқоратупроқ зонада қишлоқ хўжалик объектларини қураётган кишилар 11 август куни Москвадаги Давлат марказий концерт залига келдилар. Бу ерда Бинокорлар кунига бағишланган тантанали йиғилиш бўлиб ўтди.

Йиғилиш президиумида КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси, КПСС Марказий Комитетининг секретари А. П. Кириленко, СССР Министрлар Совети Раисининг ўринбосари И. Т. Новиков, СССР ва РСФСР министрлари, КПСС Москва шаҳар комитетининг секретарлари, Москва партия ва жамоат ташкилотларининг вакиллари, ишлаб чиқариш илғорлари ҳозир бўлдилар.

СССР бинокорлик материаллари саноати министри И. А. Ғришманов доклад қилди.

Бинокорлар ва бинокорлик материаллари саноати ходимлари партия XXV съезди қарорларини муваффақиятли бажариш учун бутун куч, билимимизни сарфлаймиз, янги-янги резервлардан фойдаланамиз, деб КПСС Марказий Комитетига, СССР Олий Совети Президиуми, СССР Министрлар Советига, шахсан ўртоқ Л. И. Брежневга ваъда бердилар.

(ТАСС).

РЖЕВ ШАҲРИ БАЙРОҒИДА ВАТАН МУКОФОТИ

РЖЕВ (Калинин области), 12 август. (ТАСС мухбири). Кеча шаҳарга биринчи даражали Ватан уруши ордени топширилди. Ржев шаҳри меҳнаткашлари Улуғ Ватан уруши йилларида немис-фашист босқинчиларига қарши курашда кўрсатган мардлиги, хўжалик ва маданий қурилишда эришган муваффақиятлари учун юксак мукофот билан тақдирланди.

Шу воқеага бағишлаб шаҳар ва район жамоатчилигининг тантанали йиғилиши бўлиб ўтди. Йиғилиш аҳли Калинин область партия комитетининг биринчи секретари Н. Г. Коритковнинг ўртоқ Л. И. Брежнев номидан билдирган табрик сўзлари ва яхши истакларини гулдурос қарсаклар билан кутиб олдилар. Н. Г. Коритков шаҳар байроғига жанговар орденни тақиб қўйди.

Тантанали мажлис иштирокчилари юксак мукофотга жавобан ўнинчи беш йиллик зарбдор йили топшириқларини бажаришга, КПСС XXV съезди қарорларини амалга оширишга бутун куч-ғайратимизни бағишлаймиз, деб ваъда бердилар.

БИРИНЧИ ҚЎНҒИРОҚ ЯҚИН

ЎҚУВЧИЛАРГА СОВҒА

Бу йил ўн мингдан зиёд ёш пойтахтликлар янги мактабларда ўқишни бошлаб юборишади. «Главташкентстрой» бинокорлари янги ўқув йили арафасида еттита мактабни фойдаланишга топширадилар.

Ҳозир бу билим кошонасида сўнгги тайёргарлик ишлари бормоқда. Кенг ва ёруғ синфхоналари тозаланиб, ўқув анжомлари келтирилмоқда. Йўлкалар асфальтланиб, майдончалар тартибга келтириляпти. Ҳамманинг меҳнат ғайрати жўш урган.

Машҳур мўйқалам соҳиби Ўрол Тансиқбоев номли турар-жой массиви пойтахт харитасида яқиндагина пайдо бўлди. Замонавий уй-жойлар қад ростлади. Аҳолига хизмат кўрсатувчи комбинатлар ишга туширияпти. 20-мактаб микрорайон ҳуснига-ҳусн қўшди.

Янги ўқув кошонасини «Главташкентстрой»нинг 6-қурилиш тресги бинокорлари барпо этишган. 70-қурилиш бошқармасининг монтажчилари ўқув корпусларини қўлдан чиқаришда, айниқса, жонбозлик кўрсатдилар. Ҳозир пардозлаш трестининг 29-қурилиш бошқармаси сўнгги ишларни олиб бормоқда.

Икки қаватли етти комплексдан иборат мактаб бинолари ёпиқ галереялар ва коридорлар билан боғланган. Тўрт корпусда 1200 ўқувчига мўлжалланган синфхоналар бор. Билимни мустаҳкамлаш учун хизмат қиладиган лабораториялар, кино қурилмага эга бўлган мажлислар зали, ошхона ва буфет ҳам яхши жиҳозланган. Спорт залида турли мусобақаларни ўтказиш мумкин. Шуниси диққатга сазоворки, ҳар бир синф ўзининг вентиляция шохобчасига эга. Энг иссиқ кунларда ҳам бу ерда ҳарорат 25 даражадан ошмайди.

Қўли гул бинокорларнинг совғасидан янги микрорайон ўқувчилари жуда хурсанд.

С. ИБРОҲИМОВ.

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети ва Ўзбекистон ССР Министрлар Советида

(Боши биринчи бетда).

ишчи кадрларни асосан ҳунар-техника таълими билим юртларида тайёрлаш, янги билим юртлари қуриш ва мавжудларини асбоб-ускуна ҳамда техника билан таъминлашни жадаллаштириш таклиф этилди. Бунинг учун уларга тегишли топшириқлар белгиланди.

Ўзбекистон ССР Госплани ва Госснабига йиллик планларда шу мақсадлар учун зарур капитал маблағлар, асбоб-ускуна ва мебель ажратишни кўзда тутиш таклиф қилинди.

Ўзбекистон ССР Ҳунар-техника таълими давлат комитетининг 1979—1985 йилларда қурилиш учун ёш ишчилар тайёрлашни 226.6 минг нафар кўпайтириш тўғрисидаги таклифи қабул қилинди. Комитет составида ишчи ёшлар корхона ва қурилишлардаги меҳнатда қандай фойдаланилаётганликларини контроллик қилувчи инспекция тузишга рухсат этилди.

Ўрта бўғин инженер-техник ва раҳбар ходимлар ҳамда ишлаб чиқариш таълими инструкторларининг малакасини ошириш системасини такомиллаштириш мақсадида Ўзбекистон ССР Олий ва ўрта махсус таълим министрлигига республиканинг Қурилиш ва монтаж министрликлари ҳамда идоралари билан биргаликда Тошкентда уларнинг малакасини оширувчи идоралараро марказни вужудга келтириш тўғрисидаги зарур таклифларни Ўзбекистон ССР Министрлар Советига тақдим этиш топширилди.

Қурилиш ва монтаж министрликлари ҳамда идораларига бинокорлик материаллари саноати ва қурилиш индустрияси илғор база қурилиш ва монтаж ташкилотларининг, корхоналарининг рўйхатини тасдиқлаш ва буларда тажриба алмашиш ҳамда ишчилар, инженер-техник ходимлар ва ҳунар-техника билим юртлари ишлаб чиқариш таълими мастерларига бинокорлик материаллари ва конструкциялари ишлаб чиқаришнинг илғор методларини ўргатиш бўйича доимий ишлайдиган мактаб ва семинарлар ташкил қилиш, ёш ишчиларга мураббийлик ҳаракатини бутун чоралар билан ривожлантириш ва доимо такомиллаштириш, малака ва разрядларини ошириш учун уларга шарт-шароитлар яратиб бериш, ёш ишчиларни ва айниқса хотин-қизларни малакалироқ ва механизациялаштирилган меҳнатга планли равишда ўтказа бориш юзасидан тадбирларни ишлаб чиқиб, амалга ошириш, энг яхши касб эгаси номини олиш учун, меҳнатга коммунистик муносабатда бўлиш учун ишчилар ўртасида мусобақани авж олдириш топширилди.

Ўзбекистон ССР Госстройига, Қурилиш ва монтаж министрликлари ҳамда идораларига қурилиш ва монтаж бирлашмалари, трестлар, бинокорлик материаллари саноати ва қурилиш индустрияси корхоналарининг раҳбарларини ва ҳунар-техника таълими билим юртлари директорларини қурилиш ишлаб чиқаришини ташкил этиш ва бошқаришнинг Ватанимиздаги ҳамда чет эллардаги илғор методлари билан, янги, самарали материаллар ҳамда конструкциялар билан таништириш мақсадида 1978 йилдан бошлаб ана шу раҳбарлар ва директорларнинг семинарларини мунтазам суратда ўтказиб туриш таклиф қилинди.

Қурилиш ва монтаж ташкилотлари, бинокорлик материаллари саноати ҳамда қурилиш индустрияси корхоналари ходимларининг уй-жой ва маданий-маиший шароитларини яхшилаш учун тегишли қурилиш ва монтаж министрликлари ҳамда идораларига ўз ходимлари учун уй-жой, болалар муассасалари ҳамда бошқа маданий ва маиший корхоналар қуриш юзасидан топшириқ белгиланди.

Буюртмачиларга белгиланган йиллик пландан ташқари топширилган турар жой майдонининг ярмини эгаллаш ҳуқуқи берилди ва 1978 йилнинг иккинчи ярмидан бошлаб қурилиш ва монтаж ташкилотлари, шу жумладан «Узколхозстрой» бирлашмаси қурган уй-жойларнинг 10 процентини барча буюртмачилар, ўзлари қайси идорага бўйсунишидан қатъий назар, қурилиш ва монтаж ташкилотларига, шу жумладан «Узколхозстрой» бирлашмасига топширишлари ёки уларнинг талабларига кўра шунча миқдордаги уй-жойни барпо этиш учун зарур бўлган капитал маблағни беришлари керак.

1978 йил август ойидан бошлаб давлат ва колхозлараро қурилиш ҳамда монтаж ташкилотлари, бинокорлик материаллари саноати ва қурилиш индустрияси корхоналари ўз маблағлари ҳисобига қурилган уй-жойларда маҳаллий Советларнинг ижроия комитетларига ва бошқа идораларга жой ажратиб беришдан озод қилинади.

Қурилиш ва монтаж ташкилотларига, бинокорлик материаллари саноати ва қурилиш индустрияси корхоналарига ходимлар шу ташкилотлардан бошқа истиқомат жойига жўнаб кетаётганлиги ёки уй-жой шароитларини яхшилаганлиги туфайли маҳаллий Советларнинг, шунингдек министрликлар ва идоралар уйларидаги бўшаб қолган квартираларига ўз ходимларини кўчириб киритишга рухсат берилди.

Қурилиш ва монтаж ташкилотлари, бинокорлик материаллари саноати ва қурилиш индустрияси корхоналарининг қишлоқ жойларда истиқомат қилувчи ходимларининг колхоз аъзолари ва совхозлар ишчилари учун белгиланганидек улар колхоз ва совхозларда эгаллаб турган уй-жойга, томорқа ер участкаларига, уй ҳайвонларини асраш учун шарт-шароитларга ҳамда бошқа ҳуқуқ ва имтиёзларга бўлган ҳуқуқи сақлаб қолиниши керак.

Ўзбекистон ССР Монтаж ва махсус қурилиш ишлари министрлиги ташкилотларида ҳамда Бинокорлик материаллари саноати министрлигининг корхоналарида барқарор коллективларни шакллантиришни жадаллаштириш мақсадида маҳаллий партия ва совет органларига турар-жой ва болалар муассасаларида ўринлар ажратиш йўли билан уларга доимий ёрдам бериб туриш топширилди.

Қурилиш ва монтаж ташкилотларидан бинокорлик материаллари саноати ва қурилиш индустрияси корхоналаридан уларнинг уй-жой майдонларидан фойдаланган кишиларни ишга олган министрликлар ва идоралар саноат, қишлоқ хўжалиги ташкилотлари ва корхоналари, маданий ва маиший муассасалар, маҳаллий Советларнинг ижроия комитетлари, шу ташкилотлар ва корхоналарга бир хилдаги уй-жойни қайтариб бериши шартлиги белгиланди.

Ушбу қарорда белгиланган тадбирларни бажариш асосида қурилиш ва монтаж министрликлари ва идораларига бинокорлик материаллари саноати ва қурилиш индустрияси ташкилотлари ва корхоналарига зарур уй-жой фондини вужудга келтириш таклиф этилди, токи ишга янги кирган кишилар ётоқхоналар билан, бир ташкилотда узлуксиз равишда икки йил ишлаган кишилар эса кичик оилаликлар учун мўлжалланган ётоқхоналарда квартиралар билан, бир ташкилотда уч-беш йил ишлагандан кейин эса шинам квартиралар билан таъминланадиган бўлсин. Буларга қурилиш ва монтаж трестлари ҳамда бинокорлик материаллари саноати ва қурилиш индустрияси корхоналари штатларига бошқарувчиларнинг ва корхона раҳбарларининг кадрлар ва маиший хизмат бўйича ўринбосарлари, қурилиш бошқармаларида ва механизациялашган кўчма колонналарда эса кадрлар ва маиший хизмат бўйича катта инженерлар лавозимларини киритиш рухсат этилади.

Республика қурилиш ва монтаж министрликлари ва идораларига, бинокорлик материаллари саноати ва қурилиш индустрияси корхоналарига республиканинг барча шаҳарларида ва районларида ўз маблағлари ҳисобига уй-жой қуриш юзасидан буюртмачилар ролида иш кўриш;

кооперативга аъзо бўлиб киришни истаётган ўз ходимлари ҳисобига уй-жой-қурилиш кооперативларини ташкил қилиш, индивидуал уй-жой қуришда уларга белгиланган тартибда ҳар томонлама ёрдам ва мадад кўрсатиш рухсат этилди.

Ўзбекистон касаба союзлари республика Совети ҳамда Бутуниттифоқ меҳнат илмий тадқиқот ва лойиҳалаш институти билан биргаликда бинокорлик материаллари саноати ва қурилиш индустрияси корхоналарининг бинокор ишчилари, монтажчилари, ходимлари учун махсус кийимларнинг намуналари ва фасонларини аниқлаш, йил фаслларига қараб республиканинг иқлим шароитлари ва зоналарини ҳисобга олиб шу махсус кийимларнинг рўйхатини ва уларни бепул бериш нормаларини кўпайтириш ҳамда кийилган махсус кийим-кечакларни ювишни ташкил этиш топширилди.

Халқ депутатлари маҳаллий Советларининг ижроия комитетларига, буюртмачи министрликлар ва идораларга, ташкилотлар ва корхоналарга бинокорлик материаллари саноати ва қурилиш индустрияси бинокорларига, монтажчиларига, ходимларига уларнинг болаларини болалар боғчалари ва яслиларига жойлаштирганда афзаллик бериш топширилди.

Ўзбекистон ССР Госснабига қурилиш ва монтаж ташкилотларининг, бинокорлик материаллари саноати ва қурилиш-индустрияси корхоналарининг зарур фасон ва размердаги махсус кийимларни тайёрлаш учун олинган заявкаларини умумлаштириш бу махсус кийимларни Ўзбекистон ССР Маҳаллий саноат министрлигининг тайёрлаши учун планлаштириш, бунинг учун материал-техника ресурсларига зарур фондлар ажратиш ва кўрсатилган ташкилотларнинг фондлари асосида махсус кийимларни реализация қилиш, Ўзбекистон ССР Маҳаллий саноат министрлигига кўрсатилган махсус кийимларни ўз вақтида ва сифатли тайёрлашни таъминлаш топширилди.

Халқ депутатлари Советларининг ижроия комитетларига, Ўзбекистон ССР Автотранспорт министрлигига, қурилиш ва монтаж ташкилотларининг раҳбарларига бинокорлик материаллари саноати ва қурилиш индустрияси бинокорлари, монтажчилари, ходимларини тасдиқланган график асосида иш жойига етказишни таъминлаш, транспортнинг қониқарсиз ишлаши сабабли иш вақтининг зое кетишига йўл қўймаслик таклиф қилинди.

Ўзбекистон ССР Госплани, Госстрой, Госснабига қурилиш ва монтаж министрликлари ва идоралари билан биргаликда, иттифоқ бўйсунишидаги корхоналар иштирокида бинокорлик асбоб-ускуналари ва мосламаларини тайёрлайдиган корхоналарни, шунингдек йиғиладиган ва тарқатиладиган санитария-маиший хизмат биноларини, муваққат уй-жойлар, ошхоналар, клублар ва прораб участкалари учун вагончалар, инвентарь тўсиш воситалари, ёритиш қурилмалари, осма кажавалар, сўпалар, юкни илиб оладиган мосламалар ва бошқа ускуналар ишлаб чиқарадиган корхоналарни пай асосида қуриш юзасидан таклифларни Ўзбекистон ССР Министрлар Советига тақдим этиш топширилди.

Буюртмачи министрликлар, идоралар, ташкилотлар ва корхоналар саноати ва қишлоқ хўжалигининг янги объектларини қурган чоғда биринчи навбатда маъмурий-маиший корпуслар, ошхоналар, даволаш-профилактика, болалар муассасалари ва лойиҳада белгиланган бошқа маданий-маиший муассасаларни қуришни, буларда кўрсатилган объектларни бутун қуриш даврида бинокорларга ва монтажчиларга хизмат кўрсатишни уюштиришни кўзда тутсинлар.

Ўзбекистон ССР Савдо министрлигига, «Ўзбекбирлашув»га қурилиш ва монтаж министрликларига, идораларига ва Ўзбекистон қурилиш ва бинокорлик материаллари саноати ишчилари касаба союзи республика комитетига қурилиш-монтаж ташкилотларининг қурилишларида, корхоналарида ва ётоқхоналарида ҳамда бинокорлик материаллари саноати ва қурилиш индустрияси корхоналарида умумий овқатланишни яхшилаш юзасидан қатъий чоралар кўриш таклиф қилинди.

Область, шаҳар ва район партия комитетларига, Қорақалпоғистон АССР Министрлар Советига, шаҳар ва район ижроия комитетларига ушбу қарорни ва областлар, шаҳарлар ва районлардаги қурилиш, монтаж ташкилотлари, бинокорлик материаллари саноати ва қурилиш индустриясининг корхоналарида кадрларнинг муқим ишлаб қолиши тадбирларини бюро мажлисларида ва халқ депутатлари Советларининг сессияларида муҳокама қилиш, ана шу муҳим ишда шу ташкилотлар ва корхоналарнинг раҳбарларига ҳамда бошланғич партия ташкилотларига ҳар томонлама ёрдам ва мадад кўрсатиш топширилди.

Республика ва маҳаллий газеталар ҳамда журналларнинг редакцияларига, Ўзбекистон ССР Телевидение ва радиоэшиттириш Давлат комитетига капитал қурилишда, бинокорлик материаллари саноатида ва қурилиш индустриясида барқарор меҳнат коллективларини шакллантириш ишини кенг ёритишни йўлга қўйиш, бу соҳадаги илғор тажриба ва фойдаланилмаган имкониятларни кўрсатиб бериш таклиф қилинди.

БУГУН—ҚУРУВЧИЛАР КУНИ

Республикамиздаги зарбдор қурилишлардан бири Андижон сув омбори бунёдкорлари КПСС Марказий Комитетининг июль Пленуми қарорларига жавобан иш суръатини кун сайин оширмоқдалар. Сув омборига тўпланган юз миллион куб метрдан зиёд обиҳаёт Андижон, Фарғона, Наманган ва Қирғизистон ССРнинг Ўш области далаларига оқизилмоқда. Гидроқурувчилар тўғон баландлигини 75 метр белгига етказиш учун астойдил тер тўкмоқдалар. Бу марра келгуси йилнинг суғориш мавсумига қадар сунъий денгизда 450 миллион куб метр сув тўплаш имконини беради. Суратда: иккинчи участка бошлиғи В. Ҳайиталиев ҳамда зарбдор қурилишнинг участкаларидан бири.

Ф. Лутфуллаев фотолари.

ТАНТАНАЛИ ЙИҒИЛИШ

Узларининг профессионал байрамини меҳнат муваффақиятлари билан кутиб олаётган бинокорлар шаънига шу кунларда кўпгина самимий сўзлар ва қутловлар айтилмоқда. Қурилиш ташкилотларида социалистик мусобақа ғолиблари муборакбод қилинди, уларга дипломлар ва эсдалик совғалари топширилди.

11 август куни Тошкентда бўлиб ўтган тантанали йиғилиш ана шу шонли санага бағишланди. (ЎЗТАГ).

МЕҲНАТ СЕМЕСТРИ ДАВОМ ЭТМОҚДА

СТУДЕНТЛАР ҒАЙРАТИ

Дўрмон қишлоғи узра оқшом чўккан. Студентлар бугунги ишни сарҳисоб қилмоқ учун штабга тўпланишди. Отряд командири Ш. Шоазизов студентларнинг меҳнатидан жуда хурсанд. Белгиланган топшириқ яна ошириб бажарилганлиги маълум бўлди.

Низомий номли Тошкент Давлат педагогика институтининг ўзбек ва қозоқ филологияси факультети студентлари айни кунларда пойтахт областининг Орджоникидзе районидаги «Қизил Ўзбекистон» колхозида янги теплица қурилишида меҳнат қилмоқдалар. Улар бу ерда 58 минг сўмлик қурилиш ишларини бажаришади. Ҳозиргача 30 минг сўмдан зиёд миқдорда иш адо этилди. Бу Тошкент областида меҳнат қилаётган бошқа қурилиш отрядлари орасида юқори кўрсаткичлардан биридир.

Студентлар қурилиш отряди кун сайин иш суръатини оширмоқда. Бунда А. Турсунов, Қ. Йўлдошев, И. Икромов, С. Носиров сингари студентларнинг ҳиссаси катта. Улар кунлик нормаларини ортиғи билан бажариб, дўстларига намуна бўлишяпти.

«Романтика — 78» отряди қўшни хўжаликларда меҳнат қилаётган Чехословакия ва Польшадан келган студент ёшлар билан қардошлик алоқаларини ўрнатган. Улар дўстлик кечалари ва учрашувлари ўтказиб, ўқишдаги ва ишдаги муваффақиятлари ҳақида бир-бирларини доимо хабардор қилмоқдалар. Айни вақтда республикамиздаги машъал хўжаликлардан бири — «Қизил Ўзбекистон» колхози тарихи билан яқиндан танишиб чиқилди. Хўжаликнинг «Шодлик» ансамбли билан бўлган учрашув ҳам студентларда катта қизиқиш уйғотди.

Студент бунёдкорларнинг аҳди битта: зиммага олинган мажбуриятни шараф билан бажариб, янги куч-ғайрат билан ўқув йилини бошлаб юборишдир.

М. САИДВАЛИЕВ, студент.

БИНОКОР—БУНЁДКОР

Капитал қурилиш — социалистик экономикани ривожлантиришнинг муҳим бўғини, мамлакат миллий бойлигини тўхтовсиз ўстиришнинг, халқ эҳтиёжларини тўлароқ қондириш учун зарур моддий замин яратишнинг бош манбаларидан бири. Олтмиш йил мобайнида нимаики қилган, нимагаки эришган бўлсак, ҳаммаси қурилиш билан узвий алоқада. Ҳозиримиз ҳам, ўртоқ Л. И. Брежнев таъкидлаганидек, келажагимиз ҳам капитал қурилишнинг қандай йўлга қўйилганлигига боғлиқ. Мана шунинг учун ҳам ҳар йили «Қурувчилар куни» совет кишилари яратувчилик меҳнатининг тантанаси сифатида кенг ва шодиёна нишонланади. Биз байрам арафасида Ўзбекистон ССР қурилиш министри С. А. ОМЕРОВ, республика қишлоқ қурилиши министри Ҳ. М. НОСИРОВ, Ўзбекистон ССР монтаж ва махсус қурилиш ишлари министри И. К. БОРОДАВКО ва Ўзбекистон ССР Министрлар Советининг колхозларда қурилиш давлат-кооператив бирлашмаси раиси Э. А. АШУРОВ билан учрашдик. Улар ўзлари бошчилик қилаётган бинокорлик ташкилотлари коллективларининг қурувчилар кунини қандай кутиб олганликлари тўғрисида қуйидагиларни гапириб бердилар:

— Тўйга тўёна тайёрлаш — халқимизнинг азалий ва қутлуғ удумларидан,—ҳикоясини бошлади С. А. Омеров. — Республика Қурилиш министрлиги бинокорлик-монтаж ташкилотларининг ишчилари, инженер-техник ходимлари ўзларининг анъанавий байрамларига айтса арзигулик совғалар билан келдилар. Ўнинчи беш йилликнинг ўтган ярми мобайнида кўплаб уй-жой бинолари, маданий-маиший объектлар, саноат корхоналари қурилиб фойдаланишга топширилди. Булар орасида Чирчиқ «Электрохимпром» бирлашмасида, В. И. Ленин номли Олмалиқ кон-металлургия комбинатида, Фарғона нефтни қайта ишлаш заводида, СССР 50 йиллиги номли Тошкент трактор заводидаги бир қатор янги қувватлар, Олмалиқ рўзғор химияси, Жиззах пластмасса заводи, Ангрен резина комбинати бор.

Бинокорлик-монтаж ишлари ҳажми анча ошаётганлиги сабабли коллективларимиз қурилишни планлаштириш ва бошқариш усулларини доимо такомиллаштириб боришга интилмоқдалар. Масалан, 1978 йил 1 январдан бошлаб Белоруссия ССР Саноат қурилиши министрлиги коллективларидан ибрат олиб, қурилишни бошқаришнинг иқтисодий методлари ролини оширишни таъминловчи янги экспериментни жорий этмоқдамиз. Унинг афзаллиги ҳозирдаёқ намоён бўлмоқда. Жумладан, ишлаб чиқариш қувватлари ва объектлари тиклашни жадаллаштириш ҳамда уларни аниқ, бир маромда фойдаланишга топшириш, биноларни тиклаш муддатларини камайтириш, битмай қолган қурилишлар ҳажмини қисқартириш негизида капитал маблағларнинг самарадорлиги анча ошди. Бунда қурилиш ташкилоти, буюртмачи, лойиҳа институти, таъминотчи заводни қамраб олувчи комплекс шартнома — «ишчи эстафетаси» асосида ишлаётганлигимиз ҳам катта аҳамиятга эга бўляпти. Бу ташаббусимиз Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети томонидан маъқулланганлиги бизни янги марраларга руҳлантирмоқда.

— Ўзбекистон қишлоқ бинокорлари, — деди унинг сўзини давом эттириб Ҳ. М. Носиров, — КПСС Марказий Комитети июль Пленуми қарорлари, ўртоқ Л. И. Брежневнинг Пленумдаги ёрқин ва илҳомбахш доклади руҳи билан яшамоқдалар, меҳнат фронтида жавлон урмоқдалар. Леонид Ильичнинг «Қишлоқда қурилишни ривожлантириш тўғрисида ғамхўрлик қилиш ҳозирги вақтда партия аграр сиёсатининг энг муҳим таркибий қисми бўлиб қолди», деган сўзлари қайси қишлоқ бинокорини тўлқинлантирмайди, янги марраларни эгаллашга чорламайди, дейсиз. Амалда худди шундай бўлмоқда. Рақамларга мурожаат қилайлик. Министрлигимиз бўйича етти ойлик пудрат ишлари плани 102,5 процент бажарилди. Бошқача айтганда, пландагидан салкам 4 миллион сўмлик кўп иш адо этибмиз. Бажарилган ишлар ҳажми ўтган йилнинг шу давридагидан 5 фоиз зиёд бўлди.

Байрам кунида шуни фахр билан айта оламизки, ўтган етти ойда дон, аралаш озуқа омборлари, чўчқахона, қўйхона, паррандачилик фабрикалари, 400 автомобилга техника хизмати кўрсатадиган станция, темир-бетон буюмлари заводи каби ишлаб чиқариш мақсадидаги объектларни фойдаланишга топшириш 9 ойлик топшириғини бажарганлигимиз тўғрисида рапорт бердик. Бу ютуқларга Сурхондарёдаги 26-трест, «Сельтрансстрой» трестининг ихтисослашган 4-, 2- «Узсельспецстрой» трестининг ихтисослашган 24- кўчма колонналари ҳамда «Узсельстроймехремонт» бирлашмасининг бош заводи коллективлари катта ҳисса қўшдилар. Улар 1978 йил II квартали якунларига кўра, Бутуниттифоқ социалистик мусобақаси ғолиби деб топилиб, СССР Қишлоқ қурилиши министрлиги ва тармоқ касаба союзлари Марказий комитети кўчма Қизил байроғини қўлга киритдилар.

— Ҳозирги замон қурилишини ноёб технологик асбоб-ускуналарсиз, энг янги ва прогрессив, пишиқ ва чидамли, енгил ва мустаҳкам бинокорлик материаллари ҳамда конструкцияларсиз тасаввур қилиш қийин, — сўзга қўшилди И. К. Бородавко. — Уларни рисоладагидай ўрнатиш, монтаж қилиш, синаб кўриш министрлигимизга қарашли ташкилот ва корхоналарнинг азамат қурувчиларидан чуқур билимни, техникани беш қўлдай билишни, ўта ҳушёрлик ва фидойиликни талаб қилади. Монтажчилар бугун — Тошкентда, эртага —Самарқандда, индинга — Фарғонада... Ишимиз шунақа. Монтажчилар барча қийинчиликларни мардонавор енгиб, зиммаларига юклатилган топшириқларни шараф билан уддалаб келяптилар. Зарбдор йилдаги кўрсаткичларимиз ҳам чакки эмас. 1978 йил ярми қурилиш-монтаж пудрат ишлари ҳажми планини 101,5 процентга етказдик. Планда кўрсатилганидан 1 миллион 426 минг сўмлик қўшимча монтаж ишларини амалга оширишга муваффақ бўлдик. Энг асосийси, муҳим химия объектлари ва минерал ўғит ишлаб чиқарувчи қувватлар қурилишидаги топшириқларни ошириб ўринлатдик.

Ютуқларимиз салмоқли. Барча ишчиларимиз, инженер-техник ходимларимиз уларни мустаҳкамлаш ва бойитиш учун, айрим зарбдор қурилишлардаги қолоқликни тез кунларда тугатиш учун куч-ғайратларини аямайдилар.

— Бугунги қишлоқларимиз жамолига қараб тўймайсан киши, — деди суҳбат охирида Э. А. Ашуров. — Хутор системасидаги тарқоқ уйли майда қишлоқлар ўрнини ҳар томонлама қулайликларга эга замонавий посёлкалар эгалламоқда. Республикамизда ҳуснига кундузи қуёшнинг, тунда ойнинг ҳаваси келадиган бундай посёлкалар йил сайин кўпаймоқда. Улар бирлашмамизнинг эллик минг кишилик бинокорлар армияси томонидан бунёд этилган социалистик агросаноат шаҳарчаларидир. Биз, ўртоқ Л. И. Брежнев КПСС Марказий Комитети июль Пленумида айтиб ўтганидек, социал проблемаларни ҳал этишда қишлоқ қурилиши ҳам жуда муҳим бўғинга айланганидан фахрланамиз. Дарҳақиқат, қишлоқларда қурилиш суръати жадал ривожланмоқда. Биргина Ўзбекистоннинг ўзида ўнинчи беш йиллик бошидан бери «Узколхозстрой» бўлинмалари томонидан 725 миллион сўмлик қурилиш-монтаж ишлари поёнига етказилди. Бу — мўлжалдагидан 22 миллион сўмлик ортиқдир.

Маълумки, қишлоқ маданиятини юксалтириш колхоз посёлкаларини комплекс қуриш ва ободонлаштириш билан чамбарчас боғлиқ. Уни муваффақиятли ҳал этишда қишлоқ уй-жой кооперативлари ҳал қилувчи роль ўйнамоқда. Ҳозир Ўзбекистонда 6 минг нафардан зиёд пайчини бирлаштирган 400 дан ортиқ кооператив мавжуд. Шу кунларда бинокорларимиз 78 та, жумладан 7 та тажриба-намуна колхоз посёлкасини қурмоқдалар. Улар ташқи кўринишда, архитектуравий ечимда бир-бирини такрорламайди. Бироқ, биз рақамларга маҳлиё бўлиб, хотиржамланиб қололмаймиз. Вазифа шундан иборатки, кооперативлар амалда ҳар бир колхозда тузилиши, уларнинг қурилиши индустриал асосда олиб борилиши даркор.

Ҳа бинокорларнинг қадами етган жой обод бўлади. Улар қўли билан шаҳарлар бунёд этилади. Посёлкалар тикланади. Иншоотлар қад ростлайди. Янгича, замонавий уй-жойлар кўпаяди. Қурувчиларнинг ғайрат-шижоати, мардлиги ва қаҳрамонлиги таърифига тил ожизлик қилади, баъзан.

Таъзим сизга, қўли гул бунёдкор бинокорлар! Байрам муборак!

Э. ХЎЖАЕВ.

ЧОРВАДОРЛАР ЗАФАРИ

Ленин районидаги «Правда Востока» колхози чорвадорлари ўнинчи беш йилликнинг зарбдор йилида астойдил меҳнат қилмоқдалар. Бу борада «оқ чашма» соҳибаларининг иши ибратли бўлаётир. Улар давлатга 525 тонна серқаймоқ сут топшириб, тўққиз ойлик планни ошириб бажардилар. Бу — ўтган йилнинг шу давридагига нисбатан 50 тонна кўпдир.

Эришилган бу ютуққа ҳар бош сигирдан 4 тоннадан сут соғиб олишга аҳд қилган Октябрь Революцияси ордени кавалери Марифат Жумpraванинг қўшган улуши салмоқли бўлди. У ҳозиргача ўз боқимидаги ҳар бош сигирдан 2500 килограммдан серқаймоқ сут соғиб олди.

А. УРМОНОВ,
Андижон области.

Бўз районидаги «Партия XX съезди» колхози аъзолари бу йил ҳар гектар ердан 45 центнердан «оқ олтин» олиш учун курашмоқдалар. Ҳосилнинг 90 проценти машиналарда териб олинади. Барча агрегатлар мавсумга тахт қилиб қўйилган. Бунда Бўз районидаги механизаторлар тайёрлаш курсини битириб келган Б. Ҳожиева (чапдан), М. Ҳасанова, Х. Юнусова ва А. Турдиеваларнинг ҳиссаси катта бўлди.

А. ТУРАЕВ фотоси.

ПЛАНЕТАМИЗДА

СОЦИАЛИЗМ МАМЛАКАТЛАРИДА

● САМОЛЁТЛАР ЁРДАМИДА

Авиация ҳозирги Польша қишлоқларида қишлоқ хўжалик ишларини бажаришда асосий восита бўлиб қолди. Авиация йирик ишлаб чиқариш хўжаликлари ва давлат хўжаликларида кенг қўлланилмоқда. Автомобилда Польша бўйлаб кезганингизда буни айниқса яққол кўриш мумкин. Бир қанча районларда катта асфальтланган майдонлардан «қанотли агрономлар»нинг кўниши ва учиши учун фойдаланилмоқда.

Бу йил республика далаларида 150 та самолёт ишлаб турибди. Авиация туфайли ерга ўз вақтида гўнг солинмоқда, 200 минг гектардан кўпроқ майдондаги ўсимликлар зараркунандалардан сақланмоқда. Авиация Варшава, Люблин, Шчецин ва Кошалин воеводлигида айниқса кенг қўлланилмоқда.

● ХИМИЯ САНОАТИНИНГ ИСТИҚБОЛИ

Бургасдаги нефть химияси комбинати Болгарияда этилен ишлаб чиқарувчи энг катта комплекс бўлади. Уни қуриш ишлари тез сурьатлар билан давом эттирилмоқда. Бу ерда ҳар йили халқ хўжалиги эҳтиёжлари учун 250 минг тонна шу қимматли маҳсулот ишлаб чиқарилади.

Халқ Болгариясида химия саноатини ривожлантириш учун ҳар йили қарийб 400 миллион лев сарфланмоқда. Бу маблағлар ҳозирги вақтда нефть химиясини ривожлантириш учун ажратилмоқда.

Болгарияда еттинчи беш йиллик (1976-1980 йиллар) мобайнидагина бу тармоқ маҳсулот ишлаб чиқаришни илгариги беш йилликдагига нисбатан қарийб икки баравар кўпайтиради. Ҳозир республика мамлакатнинг ўзида қазиб чиқарилаётган, шунингдек Совет Иттифоқидан келтирилаётган бир миллион тонна нефтни қайта ишламоқда.

● ОММАГА МАНЗУР МОЛЛАР

Скорничешти тайёр кийимлар фабрикасининг маҳсулоти юксак сифатли ва хилма-хил ассортиментда бўлганлиги учун ҳам бутун Руминияда шуҳрат қозонган. Ҳозир бу ерда юз хилдан кўп буюм чиқарилмоқда. Республика енгил саноати аҳоли эҳтиёжларини тўлароқ қондириш мақсадида ишлаб чиқариш қувватларини борган сари кўпайтирмоқда. Масалан, йил бошидан бери мамлакатда пландан ташқари 3 миллион квадрат метр газлама чиқарилди. 40 миллион лейлик ойна ва керамикадан ясалган буюмлар тайёрланди. Руминия енгил саноати ўтган йилнинг шу давридагига нисбатан 7,6 процент кўп товар ишлаб чиқарди. Бу эса мамлакатнинг савдо тармоқларига 1,3 миллиард лейлик ҳар хил буюмлар чиқариш имкониятини берди.

● СОҒЛИҚНИ САҚЛАШ ИШЛАРИ МУВАФФАҚИЯТЛИ БАЖАРИЛМОҚДА

Куба Коммунистик партияси ва ҳукумати меҳнаткашлар ҳамда уларнинг оила аъзоларига медицина хизматини яхшилаш тўғрисида тинмай ғамхўрлик қилмоқда. Социалистик Кубада бу соҳада рўй берган жуда катта ўзгаришлар ҳаммага маълум. Мамлакат соғлиқни сақлашни ривожлантириш даражаси жиҳатидан Лотин Америкасида ҳақли равишда биринчи ўринда турибди.

Республикада 250 тадан кўпроқ катта касалхоналар бўлиб, уларнинг кўпчилиги революция ғалабасидан кейин қурилган. Аҳолига медицина хизматининг янги тури — 350 дан кўп поликлиникалар ишлаб турибди. Илгари бундай поликлиникалар Кубада йўқ эди. 1980 йилда уларнинг сони 450 тага етади. Бундан 20 йил илгари оролда 2 тагина стоматология клиникаси бор эди. Ҳозирги вақтда уларнинг сони 120 тага етди.

(ТАСС).

ХАЛҚАРО ОБЗОР

ҚРИМДАГИ ДЎСТОНА УЧРАШУВЛАР

КПСС Марказий Комитети Бош секретари, СССР Олий Совети Президиумининг Раиси Л. И. Брежневнинг қардош партиялар ва социалистик ҳамдўстлик давлатлари раҳбарлари билан Қримдаги дўстона учрашувларини кенг халқаро жамоатчилик синчиклаб кузатиб турибди. Анъана тусига кириб қолган Қрим учрашувларининг жуда катта халқаро аҳамиятини таъкидлаган Чехословакиядаги «Руде право» газетаси бундай деб ёзади: «1971 йилдан бошлаб ҳар ёз фаслида қардош партияларнинг раҳбарлари ўз мамлакатларининг муваффақиятларидан бир-бирларини хабардор қилиш, энг муҳим ташқи сиёсий проблемалар хусусида фикрлашиб олиш, давлатларнинг ҳар бирига манфаатли бўлган ҳамда бутун социалистик ҳамдўстликнинг бирлиги ва жипслигини мустаҳкамлайдиган ҳамкорликни чуқурлаштириш йўлида янги қадам қўйиш учун учрашиб туришибди».

Капитал дунёсидаги кризис ҳолатлари ва кучайиб бораётган зиддиятлардан фарқли ўлароқ социалистик мамлакатлар экономикасининг дадил, узлуксиз ўсиши социализмнинг афзалликларини яққол намойиш қилиб турибди. Ривожланган капиталистик мамлакатларда саноат ишлаб чиқаришининг ҳажми 1977 йилда 1973 йилги кризисдан аввалги даврга нисбатан 7 процент кўпайди, Ўзаро Иқтисодий Ёрдам Кенгашига аъзо бўлган давлатларда эса шу вақт ичида 32 процент ортди.

Ҳозир социализм мамлакатларида энг муҳим иқтисодий проблемаларни ҳал этишга, энергия, ёқилғи, хом ашё, озиқ-овқат, халқ истеъмол молларига бўлган эҳтиёжни биргаликда куч-ғайрат сарфлаб таъминлашга хизмат қиладиган истиқбол планларини ишлаб чиқиш ва бажариш кенг миқёсда олиб борилмоқда. Қримдаги дўстона учрашувлар давомида ана шу масалаларни муҳокама қилиш чоғида Ўзаро Иқтисодий Ёрдам Кенгашининг XXXII сессиясида маъқулланган узоқ муддатли тармоқ программаларини ҳисобга олиб, 1990 йилга қадар ишлаб чиқаришни ихтисослаштириш ва кооперативлаштиришнинг икки томонлама программаларини ишлаб чиқишни жадаллаштириш тўғрисида бир битимга келинди.

Қримда қуролсизланиш, кескинликни юмшатиш сиёсатини мустаҳкамлаш, давлатлар ва халқларнинг ўз мустақиллиги ва озодлигини муҳофаза қилиш йўлидаги кураши сингари энг муҳим халқаро масалалар хусусида ҳам фикрлашиб олинди. Учрашувлар давомида Хитой раҳбарларининг агрессив империалистик доиралар билан тобора кенг ва очиқ кўзловчи тил бириктириши хатарли тус олаётганлиги қайд этилди, Пекиннинг социалистик Вьетнамга қарши буюк давлатчилик игвогарликлари кескин қораланди.

Қрим учрашувлари социализм мамлакатларининг қуролланиш пойгасини тўхтатиш вазифасини ҳал этиш, реал қуролсизланишга эришиш, халқаро сиёсий иқлимни соғломлаштириш, Умумевропа кенгашининг Якунловчи акти қоидаларини тўла ҳажмда бажариш асосида Европадаги ҳамкорлик ва хавфсизликни мустаҳкамлашдан иборат умумий йўли ўзгармаслигини тасдиқланди.

ТИЛ БИРИКТИРИШ ДАВОМ ЭТМОҚДА

АҚШ давлат секретари С. Вэнс шу ҳафтада эълон қилинганидек, «Исроил — Миср мулоқатини қайта бошлаш» илинжида Яқин Шарққа яна сафарга отланган пайтда Франс Пресс агентлиги: «айтиш мумкин бўлган энг кичик гап шуки, унинг вазифаси енгил бўлмайди» деб таъкидлади.

Шунга қарамай, Вэнс Искандарияга етиб келар-келмас у ерда ҳам ва айни вақтда Вашингтонда ҳам Миср президенти Садат билан Исроил бош министри Бегин Миср — Исроил сепарат музокараларининг навбатдаги раундида қатнашиш учун шаҳар ташқарисидаги Кэмп-Дэвид қароргоҳига 5 сентябрь куни келиш тўғрисидаги АҚШ Президенти Ж. Картер таклифномасини қабул этганликлари эълон қилинди. Ҳолбуки атиги тўққиз кун илгари Миср президенти Исроил Иордан дарёсининг ғарбий соҳилини арабларга қайтариб беришга рози бўлмагунча у билан ҳеч қандай бевосита музокаралар бўлмайди, деб баралла айтган эди.

Эҳтимол, Вэнс сафарининг таъсирида Исроил позициясида бирон бир муҳим ўзгариш содир бўлгандир? Мутлақо бундай эмас. «Америкалик мутахассислардан бирининг айтишича, Бегин жаллобдек чайқовчилик қилиб, музокаралар столи ёнида Садатнинг тинкасини қуритмоқчи», — деб ёзди «Вашингтон пост» газетаси. Бегиннинг ўзи ҳам Вэнс билан бўлган учрашувдан кейин Исроил позициясида ҳеч қандай ўзгариш содир бўлгани йўқ», деб дангал айтди.

Унинг позицияси яхши маълум. У араблардан босиб олинган ерлардан чиқиб кетишдан ва фаластинлик араб халқининг ҳаққоний ҳуқуқларини қондиришга рози бўлишдан қатъиян бош тортмоқда. Исроилнинг Синай ярим ороли босиб олинган қисмини «ўзлаштириш» тўғрисидаги янги маҳфий плани ҳам шу позицияни яна бир карра тасдиқлади. Шундай план борлиги матбуотга ошкор бўлиб қолди. Бунда гап Ямит порт пунктида 30 та янги ҳарбийлаштирилган манзилгоҳ ва иншоот барпо этиш ва бу ишга жами 2,5 миллиард Исроил фунти миқдорида маблағ сарфлаш — ана шу ишларнинг ҳаммасини туб жой араб аҳолисини ҳайдаб чиқариш ва уларнинг ер участкаларини мусодара қилиш йўли билан амалга ошириш тўғрисида бормоқда.

Ана шу фактлар ошкор бўлиб турган бир пайтда Миср президентининг Исроил араблардан босиб олган ерларни қайтариб олиш масаласида «қаттиқ» турибман, деб ҳалойиқ олдида айтган гапи риёкорона ва кулгили бўлиб кўринмоқда. Унинг агрессор билан беҳуда музокаралар бошлашга шоша-пиша рози бўлганлиги эса бунинг янги далилидир.

«Юманите» газетаси Исроилнинг босқинчилик мудаоларини рағбатлантираётган ва араб дунёсининг парчаланишини чуқурлаштираётган «АҚШнинг Яқин Шарқдаги сиёсатини танқид қилиб, Кэмп-Дэвиддаги учрашув аслида «Яқин Шарқ проблемасини Американинг райига қараб «бартараф этиш» йўлидаги янги босқич бўлиб қолади, деб ёзди. Фаластин ташкилотининг вакили эса, бўлажак учрашув Исроилнинг ғаразли манфаатларига мос келади ва Қўшма Штатлар билан биргаликда куч-ғайрат сарфлаб Садатдан Тель-Авивга манфаатли ён босишларни ундириб олиш учун фойдаланилади.

Г. ШИШКИН,
(ТАСС).

ТЕЛЕТАЙП ЛЕНТАСИДАН

● ВАРШАВА. Польшада ҳар куни озиқ-овқат саноатининг янги бир корхонаси ишга туширилмоқда. Ана шу тармоқни модернизациялаш ва ривожлантириш юзасидан бир неча йил муқаддам белгиланган программа ҳозирдаёқ муайян самаралар бермоқда. Мамлакатнинг турли шаҳарларида янги гўшт комбинатлари, сут ва қанд заводлари, новвойхоналар, кондитер фабрикалари қурилди.

● НЬЮ-ЙОРК. Род-Айленд штатидаги Норт-Кингстан шаҳрида жамоатчилик ташкилотлари ва диний ташкилотлар намояндаларининг «Ядро қуролни тақиқлансин!», «Ажал қуролларини кўпайтириш тўхтатилсин!» деган шиорлар остида кўп кишилик намойиши бўлиб ўтди. Намойиш «Электрик Боут» кампанияси заводи олдида ўтди. Бу заводда «Трайдент» ядро сув ости кемалари яратилмоқда. Намойиш қатнашчилари тинчлик ва қуролсизланиш учун халқаро ҳаракат билан бирдамлик белгиси сифатида япон олча дарахтини ўтқаздилар.

● БУЭНОС-АЙРЕС. Уругвай қишлоқ хўжалигида ишлаб чиқаришнинг кескин равишда инқирозга учраганлиги ва ишсизларнинг кўпайганлиги кузатилмоқда. Экономистларнинг таъкидлашича, бунинг сабаби ҳукуматдан мадад ололмаётган ўртаҳол деҳқонларнинг хонавайрон бўлганлигидадир. Ерларнинг 44 проценти катта заминдорлар қўлида тўпланган. Ҳолбуки, деҳқонларнинг 60 проценти атиги 11,6 процент ерга эга. Илгари озиқ-овқат маҳсулотларини бошқа давлатларга сотган бу мамлакат энди бундай маҳсулотларни чет эллардан сотиб олишга мажбур бўлмоқда.

● ДЕҲЛИ. Ҳиндистоннинг сув тошқинидан зарар кўрган шимолий ва шимоли-ғарбий районларида оғир аҳвол юз берди. Уттар-Прадеш ва Ражастхан штатларида уч юз киши ҳалок бўлди ва қарийб олти миллион аҳоли бошпанасиз қолди. 233 мингта уй-жой ва маъмурий бинолар вайрон бўлди, ўн уч мингта қишлоқ ва 700 минг гектар экинзор сув остида қолди. Табиий офатдан зарар кўрган районлар ўртасида транспорт қатнови тўхтади, телеграф ва телефон алоқаси узилган, кўпгина кўприклар, дамбалар, йўллар вайрон бўлган.

Ҳукумат жафо кўрганларга ёрдам бериш юзасидан шошилинч чоралар кўрмоқда. Табиий офат юз берган районларга Ҳиндистон армиясининг бўлинмалари юборилди.

(ТАСС).

Л. Н. ТОЛСТОЙ ТАВАЛЛУДИНИНГ 150 ЙИЛЛИГИ ОЛДИДАН

ИНСОН РУҲИНИНГ УЛУҒВОРЛИГИ

Шу йилнинг сентябрь ойида мамлакатимиз меҳнаткашлари, бутун прогрессив башарият улуғ рус адиби Лев Николаевич Толстой таваллудининг 150 йиллигини нишонлайди. Л. Толстой юбилейи жаҳон бадиий маданиятининг улуғ байрамларидан биридир. Доҳиймиз В. И. Ленин Толстойнинг гениал ижодини «рус революциясининг кўзгуси» деб таърифлаган ва шу жиҳатдан уни инсоният бадиий тараққиётида олға қараб қўйилган бир қадамдир, деб ҳисоблаган эди.

Лев Толстой мероси ўзбек совет маданиятининг туғилиши ва тараққиётида ҳам энг ҳаётбахш манбалардан бири бўлди. Адибнинг асарлари ўзбек тилига кенг таржима қилиниб, қайта-қайта ва йирик тиражларда нашр этилган.

Л. Толстой юбилейи муносабати билан «Совет Ўзбекистони» саҳифаларида ҳам йирик ўзбек ёзувчилари ва адабиётшуносларининг қатор мақолалари эълон қилинади. Биринчи сўз — адиб Асқад МУХТОРга.

Баъзан, Шарқда Толстойнинг асосан фалсафий қарашлари ва, биринчи галда, ахлоқий-этик таълимотининг заиф томонлари кўпроқ нуфуз топган, деб ҳисоблайдилар. Дарҳақиқат, буюк мутафаккир бошқа динлардаги сингари, исломдан ҳам «эзгулик ғоялари»ни қидирган, унга ахлоқ ҳақидаги энг қадимий таълимотлардан бири деб қараган. У Осиё халқларининг маънавий меросига астойдил қизиқарди. Ўзи рад қилган ўша замон буржуа маданияти фонида, эзгулик ва адолат ҳақидаги минг йиллик тушунчаларни мужассамлаштирган кўп асрлик Шарқ донишмандлиги адибни бир умр ўзига қаттиқ жалб этиб келди. Толстой унда ўзини доим қийнаб келган ахлоқий муаммоларга жавоб топмоқчи бўларди. Бу интилишлар унинг ижодида шундай бадиий куч билан ифодаландики, кўп китобхонлар ҳам ўша умиддан қутила олмай, шу ҳақда ўйлашга ва қийналишга мажбур бўлганлар. Гоҳо шундай ҳол ҳам юз берганки, кўплар буюк рус мутафаккири сўфизм, мистицизм, гандизм каби таълимотлар концепциясини тўла қабул қилган, деган фикрга ҳам келганлар. Феодализм шароитида ўз қобиғида қолиб кетган халқларни илғор рус маданияти таъсиридан «сақлаб» қолишга интилувчи буржуа миллатчилари, албатта, бундан фойдаланишга астойдил ҳаракат қилардилар.

Толстой ҳали буржуа цивилизацияси «буза олмаган» Шарқ халқлари ўзларининг азалий ахлоқий ақидаларини сақлаб қолганлар, деган фикрда эди. Шунинг учун ҳам у Шарқни мустамлакачилар «маданият»идан сақланишга зўр бериб даъват қиларди. Унинг Шарқ маданиятининг атоқли арбоблари билан ёзишмалари ҳам, «Бир ҳиндига хат», «Бир хитойга хат» деган машҳур мактублари ҳам шуни кўрсатадики, адолат кутиб толиққан Шарқ халқларининг орзу-армонлари буюк адиб кўнглини ҳамиша банд этиб турган. Санъаткорнинг юксак ахлоқий пафоси, инсон маънавий камолоти ҳақидаги фикрлари азалий халқона идеаллардан келиб чиққан. Итоаткорликка ундаш, қаршилик кўрсатмаслик ҳақидаги утопик таълим (буларнинг кўп жиҳати Шарқдаги сўфизм таълимоти асосларига мос келади) билан бир қаторда, Толстойнинг колониализмни, милитаризм ва зулмнинг ҳар хил шаклларини таг-томири билан йўқотиш, одамларнинг меҳр-муҳаббат, шафқат ва эркинлик асосида бирлашишига қаратилган чақириқлари баралла янграр эди. У жаҳон адабиётида энг буюк исёнкорлардан бири эди ва, Стефан Цвейг айтмоқчи, унинг ёввошлик ниқобига асло ишонмаслик керак.

Шарқ учун энг қимматлиси, албатта, унинг халқларни мустамлака қуллигидан ҳимоя қилиш ғоясидир.

Ҳинд халқининг доҳийси Махатма Ганди Толстойни ўзининг маънавий устози деб, аслида Ҳиндистон халқларининг мустамлакачилар билан ҳамкорлик қилмаслик, уларнинг лашкарларида хизмат қилишдан, уларга солиқ тўлашдан бош тортиш йўллари билан, колониализмга қарши курашга бирлашиши ғоясини олдинга сурган киши, деб ҳисоблайди.

Маълумки, Лев Николаевич студентлик вақтидаёқ Шарқ тилларини ўрганган, кейин Шарқ халқлари оғзаки адабиёти, эпослари билан қизиққан, шоир Фетга «ҳофизхонлик»да кўмаклашган, қадимий Шарқ классикасининг «Гулистон», «Қобуснома» каби асарларини мутолаа қилган. Гуманистик дунёқарашидаги кўп жиҳатларнинг Шарқдаги баъзи фалсафий-ахлоқий таълимотларга мос тушиши санъаткорда халқлар озодлик курашига чуқур хайрихоҳлик туғдирди. Шундай қилиб, Луначарский айтганидек, Европадан кейин Осиё ҳам унга қўл чўзди.

Аммо, маълумки, унинг маънавий чақириқлари «умумий меҳр-шафқат» тарғиботи билан боғлиқ эди. «1905 йил рус ҳаракати Осиёни ҳам тамом уйғотгандан кейин» (В. И. Ленин) бу тарғибот Шарқда ҳам одамларнинг фаол йўловчан қисмини безовта қила бошлади. Ясная Полянага оқиб бораётган минглаб мактублар орасида андижонлик бир адвокатнинг ҳам хати (1909 йил) бор эди. У Лев Николаевичдан бир нарсани тушунтиришни сўрайди: эндиликда, катта-катта кучлар бир-бири билан тўқнашаётган шароитда қаршилик кўрсатмаслик ва умумий меҳр-шафқат таълимоти нима бўлади, ўз кучини сақлайдими?

Буюк адиб узоқдаги ўзбек китобхонига жавоб ёзади. Кўпчиликка унча маълум бўлмаган, ўша вақт чекка ўлканинг бир газетасида босилиб чиққан бу ҳужжатда Толстойнинг ўз таълимотини таъкидлашида илгариги қатъият сезилмайди. Унинг тушунтиришича, энди қаршилик кўрсатмаслик ва умумий меҳр-шафқат ғояси гўзал бир орзу, идеал сифатида зарур, чунки одамлар камолотга интилишдан ҳеч қачон тўхтамаяжаклар.

М. Ганди Толстойнинг юз йиллиги муносабати билан сўзлаган нутқида шундай деган эди: «У замонанинг энг ҳаққоний кишиси эди. Унинг ҳаёти ҳақиқат излашдан, ҳақиқат сари бетиним талпиниш, уни амалда кўришга интилишдан иборат эди... Албатта, унга ўз идеалларини ҳаётда кўриш насиб қилмади, аслида бу ҳеч кимга ҳам насиб қилмайдику. Идеал шундай нарсаки, биз унга яқинлашганимиз сари у биздан узоқлашаверади. Шунинг учун, Толстойнинг ўз фикрича, у юксак идеалларига эриша олмаган экан, бу унинг буюклигига сира ҳам путур етказмайди».

Ҳа, орзусиз, идеалсиз биз ҳам ўз ҳаётимизни, олдинга қараб силжишимизни тасаввур этолмаймиз. Бу жиҳатдан ҳам Толстой бизга том маъноси билан замондош.

Замонанинг барча муҳим муаммолари Толстой ижодида акс-садо топади. Уруш ва тинчлик масалалари буюк санъаткор хаёлларини бир умр банд этган. У тинчлик ғоясига астойдил ишонар, уруш йўлини фақат халқлар иродаси тўса олишига амин эди. Эронлик бир шаҳзода унга ўзининг тинчлик ҳақидаги достонини юборгани маълум. Муаллиф унда тинчликни зўрлик позициясидан туриб ҳимоя қилиш фикрини билдиради: «Тинчлик истасанг, урушга тайёр бўл!» дейди шоир-шаҳзода.

Урушни халқларнинг ўзи, фақат халқларнинг ўзи йўқота олади, деб жавоб беради унга Толстой.

Буюк ёзувчи уруш ва инсон, уруш ва халқлар деган мавзуларни ишлаб чиқишга кўп куч сарф қилди. Пьернинг азобли изланишлари уни илғор, инқилобий руҳдаги дворянлар сафигагина эмас, балки халқ қудратига ишонишга олиб келади. Чала қолган «Декабристлар» романининг лавҳаларида кўрсатилган кекса Пьер бундай дейди: «Мен шундай фикрга келдимки, Россиянинг истиқболи бизларда эмас, балки халқ қудратидадир». Толстойнинг қалб азобларида туғилган бу ҳақиқат ҳам адабиётимизнинг ҳозирги авлодлари томонидан қабул қилиниб, ривожлантирилди. Адабиётимиз урушда солдатнинг тор, шахсий ҳиссиётлари ёниб-куйиб, халқ билан бирлик туйғуси даражасига ўсиб чиқишини кўрсата олди. Улуғ Ватан уруши ҳақидаги энг яхши асарларнинг қаҳрамонлари мамлакат тақдирига дахлдорликдай буюк туйғу билан нурланиб турадилар.

Ўзбек прозасининг бахти шундаки, унга Толстойнинг мураккаб ва ҳаққоний, аслан соғлом ва буюк мероси билан учрашиш ёшлигидаёқ муяссар бўлди ва бу уни, ўйлашимча, санъатдаги кўпгина носоғлом «ўйин»лардан асраб қолди. Ўрта Осиё адабиётларида реализмнинг етилишида Толстой асосий омиллардан эди. Мен Толстойнинг айрим ёзувчилар ижодига бевосита таъсири ҳақида гапираётганим йўқ. Толстой ўта буюк ва бутун жаҳон адабиётида ноёбдир. Унинг асарларидаги ички ритмнинг салмоқли нафасини, нафис гармониясини уқмасанг, ҳаётнинг бениҳоя мураккабликларини ҳис қилишга имкон берувчи тасаввур кучини чамалай олмасанг, унинг наполеонларга зид қўйилган шовқин-суронсиз халқчиллигини, Анна ва Катюшалар шахсий фожиасининг чуқур ижтимоий руҳини пайқаб олмасанг, санъаткорнинг эпик салоҳияти, қудратли ижодий шахси, худди бирдан юз берган табиий кучлардек, дафъатан чўчитиб қўйиши ҳам мумкин... Бу сифатларни ибтидоий тушуниш, шунчаки жўн тақлидчиликлар ҳам бўлган. Адибнинг бир ҳикоясининг бутун фабуласини тўла такрорловчи пьеса ҳам пайдо бўлган, ҳатто саҳнага ҳам қўйилган эди, лекин бундан, албатта, ҳеч нарса чиқмади.

Ўрганиш — шаклланган, тайёр қолипларни ёки эстетик компонентларни олиб миллий шароитларга шунчаки мослаштиришдан иборат эмас. Катта ҳисоб билан қараганда, биз Толстойга тақлид қилмадик ва унинг бевосита таъсирига берилмадик, биз Толстой образлари ва фикрлари дунёсида худди жонли ҳаётдагидай яшадик. Гап Толстой ижодининг йирик ёзувчилар ва айрим адабиётлар тақдиридаги ҳал қилувчи мавқеи ҳақида бориши мумкин.

Реалистик миллий прозанинг етилишидек мураккаб йўлда Толстойга муносабат масаласи, албатта, кураш марказида турди. Ҳали умумий эстетик бир даража бўлмаган, муштараклик фақат ижтимоий соҳани қамраган даврда бизга адабиёт вазифаларини ибтидоий-утилитар руҳда тушуниш кўп халақит берар эди. Ёзувчи олдига хўжаликнинг айрим соҳаларини ривожлантириш ҳақида роман ёзиш ёки вильтга қарши асар яратиш каби вазифалар қўйилган пайтлар ҳам бўлган.

Толстой нима ҳақда ёки ким ҳақида ёзган? Буюк санъаткорга нисбатан бундай савол қўйишнинг ўзи ҳам эриш, ҳатто бемаъни туюлади. У ўзининг эзгу ўйларини ифода этган. Фикр қанчалик катта ва чуқур бўлса, у инсониятнинг шунчалик кенг қатламларига татийди, таъсир доираси шу қадар катта бўлади. Уни тематик материалнинг маълум доирасига михлаб қўйиш мумкин эмас. Толстой файласуф санъаткор, гарчи унга нисбатан «файласуф» сўзини соф ҳолда ишлатиш тўғри эмас. Эҳтимол, фалсафа унинг энг заиф томонларидан биридир. «Уруш ва тинчлик» эпилогидаги унча тиниқ бўлмаган фалсафий мулоҳазаларни эсланг. Флобернинг бадиий тўқимага сингдирилмаган бу «соф мулоҳазалар»ни ёқтирмагани ҳам бежиз эмас. Толстой доҳий адиб бўлганлиги учунгина файласуфдир. Унинг образларда ифодаланган фикрлари шу қадар кенг ва ҳаққоний, шу қадар юксак ахлоқий ва шиддатлики, улар умуминсонийгина бўлиб қолмасдан, инсониятнинг бадиий ривожида катта қадам ҳамдир. Шунинг учун ҳам у, инқилоб назариясига хайрихоҳ бўлмай туриб, революциянинг ойнаси, ўзига замондош жамият ҳаётининг қомуси даражасига кўтарила олди.

Ўзбек совет ёзувчиларининг дастлабки авлодига, албатта, Толстойнинг юксак санъатини идрок этиш осон бўлмади. Миллий маҳдудлик тарафдорлари кадетларнинг «Речь» газетасида чиқадиган «буюк авлиё, буюк художўй» ҳақидаги шаҳшаҳдор гапларни такрорлаб, Толстойнинг Шарқ учун мақбул эмаслигини таъкидлар эдилар. Улар бу гапга албатта «маърифатпарварлик» ва ҳатто «инқилобий» тус ҳам бериб, ўзимизда ҳам Яссавий, Насимий, Ганди сингари «толстойчилик»лар етиб ортади, деб жар солганлар. Бу чалкашликлар орасида «Туркестанский голос» газетасининг бир чиқиши характерли: 1916 йили газета Толстойнинг андижонлик китобхонга жавобини изоҳлаб, унинг таълимотини «анархо-коммунистик» таълимот деб атайди.

Аммо бизнинг энг илғор ёзувчиларимиз тушунардиларки, миллий маҳдудлик йўлида адабиёт ҳеч қачон доно етуклик босқичига кўтарилолмайди. Санъат юксакликларига интилиб, улар ҳақиқий Толстой сиймосини ажратиб ола билдилар. Бунда уларга, албатта, Лениннинг буюк адиб ҳақидаги мақолалари ҳал қилувчи ёрдам берди.

Ўзбек прозаси — Октябрь фарзанди. Эндиликда, тарихнинг кескин бурилишларида халқ роли аён бўлгач, эпик санъат даври бошланиши керак эди. Прозамизнинг асосчиларидан бири Абдулла Қодирий Ўрта Осиёнинг Россияга қўшиб олиниши воқеасида эпик роман учун замин борлигини пайқаб, катта тарихий даврни бадиий таҳлил қилишда биринчи қадам қўйди ва шу билан бир қаторда, Толстойнинг прозага бўлган «воқеий баёнлардан ҳиссий тафсилотлар устунлиги» талабини назарда тутди. Даврнинг мукаммал қиёфасини кўрсатишга интилиш, тасвирни эпик деталлаштиришга мойиллик, рангларнинг тиниқлиги ва бойлиги Ойбек прозасида дастлабки даврларданоқ кўзга ташланади. Унинг «Қутлуғ қон» романидан Тошкентда Октябрь воқеалари, ўзбек халқи тарихидаги бу ҳал қилувчи кунларда меҳнаткаш инсоннинг ўз мавқеини ҳис қилиши тадрижий кўрсатилади. «Толстой етилиб турган нафрат ҳиссини, яхшиликка интилишни, ўтмишдан қутилиш истагини ифода этди», деб ёзган эди В. И. Ленин. «Ўтган кунлар», «Қутлуғ қон» ва бошқа дастлабки йирик проза асарларимизнинг пафоси ана шу енгилмас истакни кўрсата билишда ҳамдир. Бу асарлардаги ошкора кайфият, синфий зиддиятларни очишдаги кескинлик, шу билан бирга қаҳрамонлар руҳий ҳолатида ҳис-туйғу ва фикрлашнинг узвий қоришиб кетиши, шубҳасиз, Толстой реализмининг илдизлари билан туташдир.

(Давоми тўртинчи бетда).

ДАЛАЛАРГА — СИФАТ БЕЛГИСИ

БЎЛИҚ КЎСАКЛАР

Пахтачи районидаги Киров номли колхозда ҳозир Б. Облоқулов бригадасининг далаларида ҳар туп ғўзада 6-7 тадан бўлиқ кўсак бор. Колхоз комиссиясининг аъзолари ана шу пахтазорга Сифат белгиси бердилар.

Бригадада ғўза парвариши сифатини янгича назорат қилиш формаси қўлланилди. Сувчилар механизаторларнинг ишини кузатиб борадилар, механизаторлар эса сувчиларнинг ишини кузатадилар. Ўзаро назорат қилиш суғориш ва ғўза парваришини юқори сифатли бажаришга ёрдам бермоқда, деб ёзади ЎзТАГ мухбири.

Натижада бригада далаларида культивация 9 марта юксак агротехника даражасида ўтказилди. Ҳар гектар ерга жами 20 тоннадан чиринди солинди. Колхозда қурилаётган махсус омборлар органик ўғит сифатини кўтаришга имкон берди.

— Биз бу йил 90 процент ҳосилни машинада териб олишга қарор қилдик, — дейди Б. Облоқулов, — пахтанинг анча қисмини биринчи сортларга топширамиз. Бунинг учун илғор механизаторларнинг тажрибаларини ўрганаяпмиз. Улар биринчи теримдаёқ ҳар гектар ердан 40 центнер ва бундан зиёд «оқ олтин»ни йиғиштириб олишмоқчи.

ХАЛҚ ТЕАТРЛАРИ КЎРИГИ

Ленин комсомолининг 60 йиллигига бағишлаб 10 августда Тошкентдаги «Ёш гвардия» театри залида халқ ҳаваскорлик драма театрларининг республика кўриги бошланди. Кўрикда зонал кўрикларда ғолиб чиққан 6 та ҳаваскорлик ижодий коллективи қатнашади.

(ЎзТАГ).

Йиғим-терим тараддуди

Ўзбекистон ССР Қишлоқ хўжалик ишлаб чиқариш-техника таъминоти давлат комитетининг Янгиариқ район бирлашмасида Хоразм области хўжаликлари учун кўрак чувиш машиналарини ремонт қилишга ихтисослаштирилган устахонани қайта қуришга киришилди. Устахона кенгайтирилади, энг янги асбоб-ускуналар билан жиҳозланади, бу эса ремонтда поток-узел методини жорий этиш имкониятини беради. Ремонтчилар меҳнат унумдорлигини оширадиган кўпгина мосламаларни ўз кучлари билан тайёрламоқдалар.

Устахоналарни қайта қуришни август ойидаёқ тамомлаш мўлжалланади. Бу — хўжаликлар учун ўтган йилдагига нисбатан 150 та кўрак чувиш машинасини кўпроқ тайёрлаш имкониятини беради.

КОМБАЙНЛАР КЕТИДАН ТРАКТОРЛАР

Норин районидаги «Победа» колхозининг Алишер Умрзоқов бошлиқ бригадаси маккажўхоризорларини «Херсонец» маркали комбайнлар тарк этди. Бу ерда мўл ҳосил олинди: ҳар гектар майдондан 100 центнер «наҳрабо дон» ва 600 центнер кўкпоя олинди. Бундай муваффақиятга илғор агротехника усулларини қўллаш туфайли эришилди.

Деҳқонлар маккажўхорини энг серҳосил ерларга экиб, картограммага қатъий риоя қилган ҳолда минерал ва маҳаллий ўғит солдилар, илдизи орқали озиқлантириш усулини моҳирлик билан қўлладилар.

Бригада далаларига комбайнларнинг кетидан ҳайдов тракторлари тушди. Тракторлар кузги арпа экиш учун ерни тайёрлаб бормоқда.

ИНСОН РУҲИНИНГ УЛУҒВОРЛИГИ

(Боши учинчи бетда).

Айтиш керакки, мустақил қадам қўя бошлаган прозамиз учун Толстой мутлақо кутилмаган бир воқеа эди, деб ҳам бўлмайди. Толстой ўзбек халқ ижоди эпик анъаналарининг ҳаётийлигини яна бир бор исбот этди, десак тўғрироқ бўлар. Буюк санъаткорнинг сабоқлари миллий тажрибани тўнтариб ташлаш эмас, балки кўп асрлик адабиётимиз ривожига янгиловчи куч бағишлашдан иборат бўлди.

Роман, худди қадимий эпослар сингари, катта ва кичик воқеаларни салмоқдор бир муфассаллик билан тасвирлайди. Аммо эпосда монолит бир дидактик рамзийлик тусида намоён бўлган инсон образи янги шароитда реалистик тарзда янгиланишга муҳтож эди. Бу жараён, албатта, ҳозир мен тушунтираётгандай осонгина юз берган эмас. У вақтлар миллий китобхон бадиий савиясининг ўзи ҳам Толстой реализмининг юксак эстетик принципларини ўз анъаналаримиз билан моҳирона қовуштира билишни талаб этар эди.

Адабиёт ҳаётий бўлиши керак, аммо у — ҳаётнинг ўзи эмас. Чегараси қаерда? Ҳозир бу савол жўн туюлиши мумкин, лекин бир вақт у жавоб талаб қилар эди. Эски Шарқ адабиётлари таъсирида, кўпинча қаҳрамонлари ё фақат ёвузлик, ё фақат эзгулик рамзи бўлган дидактик руҳдаги асарлар таъсирида ўсган бизнинг илк прозаикларимиз учун Толстой бу саволга ўзининг бутун ижоди билан жавоб берар эди. Ахлоқни ёд олиб бўлмайди, уни ақл-идрок воситасидагина сингдириш мумкин эмас, унга тажриба орқали, ҳаётнинг ўзи орқали эришилади. Толстойдаги табиийлик ва самимийлик ҳайратда қоларли даражада, худди ҳаётнинг ўзи сўзлаяпти, дейсиз. Унда бевосита ва ҳаққоний ҳаёт — фикрнинг яшаш шаклидир. Бу сюжет доирасидаги ҳаёт эмас, «ҳаёт воқеаси» эмас, балки ҳаётнинг мукаммал бутунлиги, унинг табиийлиги, бутун бойлиги, буюклиги. Буюк фикр манбаи — оддий ҳаётгина эмас, санъаткорнинг азобли изланишларида кашф этилган ҳаёт. Одамлар ўз ҳаётлари билан фикр қиладилар, Чингиз Айтматов айтганидек, «боғбон ўз боғи билан фикр қилади». Бундай ҳиссий тафаккур умуман юксак санъатгагина хосдир.

Инқилобий ўзгаришлар даври ёзувчилардан шахсни мислсиз куч билан, катта миқёсларда очиб кўрсатишни талаб қиларди. Психологик, аналитик прозанинг толстойча анъаналари бўлғуси сўз усталаримизга жуда қўл келди. Уларни айниқса руҳан безовта, изловчан, фикрловчи қаҳрамонлар қизиқтирарди. Толстой қаҳрамони Левин, худди авторнинг ўзидек, ҳаёт маъносини қидиради, эзгулик ва ҳақиқат йўлини, маънавий эркинлик йўлини излайди. Бу азобли изланишлар даврида унга оддий бир мужик дуч келиб, йўл кўрсатади: ҳаётнинг маъноси шундаки, ҳақиқат измида, «кўнгил учун» яшаш керак. Демак, ҳаёт маънисиз эмас, унда ақлидрок билан изоҳлаб бўлмайдиган нимадир бор. Инсоннинг ахлоқий камолоти, шахсга яқиндан ёндашиш, унинг маънавий дунёсига кириш бизнинг прозамизни бошданоқ қизиқтирарди. Толстойнинг эса, «эзгулик ғояси»гина эмас, бутун ижоди инсон шахсига қаратилган. Унинг оддий инсоннинг руҳий қудратига ишончи, шахснинг маънавий моҳиятига синчков назари ҳозир ҳам бизга яқиндир.

Биз ҳозир уни ўқиганда: ҳақиқатга, маънавий камолотга, инсоний эзгуликка интилишнинг энг ёрқин ва энг қувончли рамзи — Толстой санъатининг ўзидир, деймиз!

Безовта руҳ, изловчан тафаккурнинг ҳаракатини, бу билан эса шахснинг маънавий юксалиш динамикасини беришдаги толстойча усталик — бадиий маҳоратнинг ҳамишалик актуал масаласидир ва у бугун ҳам олдимизда долзарб муаммо бўлиб турибди.

Ўзбек прозасининг устаси Абдулла Қаҳҳор Толстой ҳақидаги суҳбатларида ижоднинг ажойиб хусусиятларидан бири — ҳамдардлик ҳақида кўп гапирарди. Чиндан ҳам, агар бегона эҳтиросларни ўртоқлашиш, қаҳрамон билан ҳамдардлик каби мураккаб иш бўлмаса, персонажнинг қилган ишларини тасвир этиш анча осон бўлар эди.

— Образга кириш — артистларга керак, — дер эди Абдулла Қаҳҳор, — лекин у аслида аввало ёзувчиларга хос фазилатдир. Қаҳрамон ўз тақдирига эга бўлиб, ўз ҳаёти билан яшай бошлагандагина ундан қутуласан.

Абдулла ака бирор персонажнинг «Қаҳҳор бўлгиси келмаётгани»ни, автор юрагининг бир парчасига айлангунгача кўп қаршилик кўрсатганини ҳикоя қилар эди. «Ўзимники» бўлиб қолгандан кейин эса, ўз ишини ўзи билиб қилади: унга энди ундоқ қил, мундоқ қил, деб буюриб бўлмайди; автор изми билан иш қиладиган қаҳрамон китобхонга ҳам ёқмайди-да, дер эди.

А. Қаҳҳор бу хусусиятни «Уруш ва тинчлик»даги юзлаб қаҳрамонлар образига кириб, ҳамдард бўлолган Толстойнинг санъаткорлик даҳоси билан боғлар эди. Бизнинг «Толстой атрофидаги» бу суҳбатларимиз кўпинча узоқ баҳсга айланарди. Қаҳҳор бу масалаларга жуда ҳам амалий ёндашар, шунданми, гоҳо мунозара қилишга тўғри келарди. Аммо умумий хулосаларимиз эсда қолар эди: эпик асарда давр мураккабликларининг ўзи ҳам характерларни шакллантиради, тоблайди. Автор тарих чигалликларидан қаҳрамон ихтиёрига боғлиқ бўлмаган ҳодисаларни синчиклаб танларкан, шу жараёнда воқеалар бўронини сал босиб, бутун эътиборни шахснинг таҳлилига кўчиради. Тарихий шахсларга, тарихий воқеаларга баҳо бериш ва умуман ёзувчининг дунёқараши асарга илова қилинмайди, балки образлар устида ишлаш жараёнининг ўзида юзага чиқади. Шунинг учун Толстой романларида асосий нарсаларнинг ҳаммаси режалардан эмас, санъаткорнинг илҳомбахш таҳлилидан келиб чиқади, бу эса схематизмни уруғиданоқ қуритиб ташлайди.

А. Қаҳҳор Толстойни махсус, «толстойча» ёзишга уриниш учун эмас, балки катта бир инсоний қизиқиш билан, санъаткорона яхши бир ҳасад билан ўрганар эди. Шунинг учун, у кўп ишларни бир неча йилга йиғиштириб қўйиб, «Уруш ва тинчлик»ни таржима қилишдек бениҳоя мураккаб ишга қўл урганида, ҳеч қайсимиз ажабланмадик.

А. Қаҳҳор таржималари биз учун Толстойни иккинчи марта кашф этишдек бўлди. Улар миллий тилимиз имкониятларини гўё бирдан кенгайтириб юборди, Толстой қаҳрамонларининг мураккаб дунёси бутун нафислиги ва улуғворлиги билан биринчи марта она тилимизда намоён бўлди. Ўзбек тилида Толстойнинг услуб хусусиятларинигина эмас, буюк мўъжизакорнинг чуқур зиддиятли, меҳрибон ва мардона руҳий дунёсини ҳам ифодалаш мумкин экан. Албатта, Толстойнинг машҳур «даврий жумла»лари таржимонга осон кўчмаган, лекин Қаҳҳор уларга ҳам зўрлиқсиз, чуқур ҳурмат билан муносабатда бўлиб, эркин, енгил нафас бағишлаган. Таржимада ҳам, оригиналдагидек, маҳорат даъвоси, ҳайратга солишга уриниш йўқ, ҳамма нарса шундай табиийки, ўқиганда тил материалини сезмайсиз, фақат тиниқ фикрни, инсон ички дунёсини, катта ижтимоий воқеаларни, мураккаб тақдир ва характерларни кўрасиз.

Рўй-рост айтиш керакки, булар ҳаммаси миллий ифтихор ҳиссимизни, профессионал масъулият ва граждача жасорат туйғуларимизни янада оширди. Шундай қилиб, Толстой ўзимизни умуминсоний маданият яратишда иштирокчи деб ҳис этишимизга ҳам ёрдам бериб келади.

Табиийки, жаҳон маданияти чўққиларига кўтарилишимизни тезлатувчи фактор фақат Толстойгина эмас, миллий адабиётларимизда илғор бадиий анъаналарнинг авлодма-авлод устиворлиги кенг миқёсда давом этади. Лекин рус классикасининг юксак ахлоқий эътибори, унда мужассамланган интилиш ва умидлар, халқ виждони ва фалсафаси, кураш энергияси ва инсоншунослик маҳорати адабиётларимиз тақдирини белгилаб бергани Толстой тимсолида ҳаммадан кўра ёрқинроқ кўринади.

Толстой — буюк халқнинг қалби ва овози, эзгулик ва мардлик тимсоли. У битмас-туганмас хазина, ҳамма жойда ҳозиру нозир виждон ҳакамидир. Бу — доимий ташналик, бир умр изланиш, руҳий безовталик. Қадимги юнонларнинг Гомер ҳақида айтган гапини Толстойга ҳам қўллаш мумкин: у шундай саховатга бойки, қанча олишга қурбинг етса — шунча беради. Унинг моҳиятини халқларимизнинг бутун маънавий ривожи нуқтаи назаридан қараб белгилаш зарур. Бизнинг Толстой ижодига ёндашишимиз конкрет тарихийлик руҳи билан суғорилган, унинг асоси — В. И. Ленининнинг адиб ҳақидаги доҳиёна мақолаларидирки, уларда Толстой асарлари — ўтмиш меросигина эмас, балки келажак мулки ҳам эканлиги исбот қилинган. Дарҳақиқат, бу асарлар ҳамма замонларда инсон руҳининг улуғворлигини, шахснинг камолотга интилишидаги бениҳоя кучини тушунишга ёрдам беради.

Асқад МУХТОР.

ИГНА УЧИДАГИ „КАРОМАТ“ЛАР

Фельетон

Савдо ташкилоти адресига телеграмма келди. Унда сўралган миқдордаги шакар жўнатилгани, уни Фарғона шаҳрининг шундоққина биқинидаги Қиргули станциясида белгиланган вагондан олиш мумкинлиги қайд этилганди.

Савдо ташкилоти ходимлари темир йўл станциясига ошиқишди. Вагон пломбаси олиниб, ичкарига кирган вакил бир нималар деб бошини чайқаб қайтиб пастга тушди. Унинг кўзига шакарнинг чўғи камроқ кўринган экан.

Эксперт ҳам бу гапни тасдиқлади. Унча-мунча эмас, роппа-роса 41 қоп, яъни 2050 килограмм шакар кам эди. Бу пулга чақилса, 1722 сўмни ташкил этади.

Заказчилар қанд заводига ўз эътирозларини ифода этувчи телеграмма жўнатишди. Эртасига эрталаб заводдан жавоб телеграммаси келди. Унда: «Қанд заводи бу масалада хато қилмайди, хотиржам бўлинглар!» деган қатъий сўзлар бор эди.

Қизиқ, бўлмаса бу кимнинг хатоси? Вагон пломбалари бутун бўлса...

Темир йўл станциясида шов-шув, аччиқ-чучук гаплар анча давом этди.

— Шунча шакар йўқолибдими? Ўғрини топиб, адабини бериб қўйиш керак! — хитоб қилди поезд тузувчи Эргаш Мирзаев.

Гапга тепловоз машинисти ёрдамчиси Рўзибой Ҳусанов аралашди.

— Адабини бериб қўйиш ҳам гапми? Қонун йўли билан шафқатсиз жазолаш керак!

Аслида эса, қилғиликни қилган, халқ мулкига ҳаром қўл урган текинхўрлар ҳозиргина кекирдагини чўзиб ҳаммани оғзига қаратган мана шу азаматлар эди. Шуниси қизиқки, игнанинг учи билан вагон пломбаларини билинтирмай очишда устаси фаранг бўлиб кетган бу олғирлар ўзларининг бир гуруҳ ҳаммасрлаклари билан бир неча йил давомида вагонларни билинтирмай очиб, хилма-хил товарларни улгуржисига ўғирлаш билан шуғулланиб келганлар. Шу воқеа содир бўлган тунда бу «шоввоз»лар яна бошқа бир вагондан 3658 сўмлик жунни ҳам ўмариб кетишга улгурган эканлар...

Турли хил истеъмол моллари, товарлар юкланган поезд составлари шу Қиргули станциясида бир кечами ёки тунда бир неча соатми тўхтаб қолдими, бас, йиллар давомида ўзаро яхши муносабатда бўлиб келган ташкилотларнинг ораси бузиладиган, эътирозли телеграммабозлик авж оладиган бўлиб қолди.

Аниқ ҳисоб-китоблар, вагонларга товар юкланаётган вақтдаги қаттиқ контроллик, қолаверса, ҳужжатлар худди мана шу станцияда хиёнаткор одамлар кенг кўламда иш кўраётганини кўрсатиб турарди. Лекин, қўли эгри кишилар анойилардан эмасди, албатта. Юқорида айтилганидек, игнанинг кароматига суянган бу ҳаромтомоқлар ўз «операция»ларини ғоят устакорлик билан ўтказиб келардилар. Келинг, бу нусхалардан яна бир гуруҳи билан танишинг: Холиқ Орипов — Фарғона азотли ўғитлар заводида машинист ёрдамчиси, Виктор Омельченко — шу завод машинисти, Иван Книш — тепловоз машинисти, Қодир Зокиров азотли ўғитлар заводи темир йўл цехининг смена бошлиғи, Раҳмат Маҳмудов — Қиргули станцияси стрелкачиси, Татьяна Авдеева — станция бўйича навбатчи. Санайверадиган бўлсак, булар тўрт ёки бешта эмас, роппа-роса 26 та! Қоронғуда топишган «ҳаммаслак»ларнинг касби-корларига бир эътибор беринг-а: бири машинист, бири стрелкачи, яна бири смена бошлиғи, бири эса поезд тузувчи...

Тўда раҳбарлари «ёғли»роқ товар юкланган вагонларнинг ҳидини осонгина олишарди. Бир имо билан поезд тузувчи, стрелкачи, машинист ишга киришиб кетади. Қарабсизки, тун қоронғусида бояги «ёғли» вагон составдан ажратилиб, шайка учун қулай йўлга олиб чиқилади. Шу ўринда Тошлоқдаги 158-ремонт қурилиш бошқармаси тракторчиси Раҳмат Норхўжаевнинг «хизмат»ларини алоҳида айтиб ўтиш керак. У ўзи бошқарадиган прицепли тракторни «ёғлиқ» вагонлар турган жойга вақтида кўндаланг қилиб туриш, ўғирлик молларни маълум шахсларга етказиб бериш, харидорлар ахтариб топишда озмунча меҳнат қилдими! У игнанинг учи билан иш кўрувчи ҳамтовоқлари вагонлардан ўғирликча туширган неча минглаб шиша пахта ёғи, неча юзлаб метр газлама, неча ўнлаб тонна минерал ўғит, ўн минглаб дона совун, кўп миқдорда жун, шакар ва шунга ўхшаш нарсаларни гумдон қилишда тозаям иш кўрсатди!

Шу ўринда Тошлоқ район матлубот жамиятига қарашли қатор магазин мудирлари олғир Р. Норхўжаевнинг соясига салом бериш даражасига етганликларини айтиб ўтмасдан бўлмайди. Улар кимлар дейсизми, марҳамат танишинг! Қодиржон Қосимов, Олимжон Омонов, Йўлчи Ҳайдаров... Йирик магазинларнинг мудирлари. Улар Р. Норхўжаев тунда ўғирлаб олиб келган бир бутилкаси 1 сўм 3 тийинлик минглаб шиша пахта ёғининг ҳар бутилкасини 65 тийиндан олишиб, харидорларга 1 сўм 5 тийиндан сотиб келишган. Фактлар ҳар бир «операция» ана шу савдо ходимлари учун 600—800 сўм нақд фойда келтирганини кўрсатиб турибди.

Аммо, қинғир иш қирқ йилдан кейин ҳам билинади, деган нақл бор. Жиноятчилар гуруҳи қўлга тушди, кароматли игналар синди. Фарғона транспорт прокуратураси ходимлари халқ ва давлат мулкини туя қилишда устаси фаранг бўлиб кетган бу ашаддий ўғриларнинг ишини элак-элак қилиб чиқдилар. Тергов давомида жиноятчилар давлатнинг 35.281 сўм 58 тийинлик мулкини талон-торож қилганликлари аниқланди. Жиноятчилар фактлар, ашёвий далиллар, гувоҳлар олдида бошларини чангаллаб қолдилар. Аммо, уларга ақл кеч кирган эди. Қилмиш қидирмиш деганларидек, улар қонун йўли билан қаттиқ жазоландилар. Яқинда Фарғона область судининг ўртоқ Х. Охунжонов раислигидаги жиноят судлов коллегияси ана шу жиноятчилар ишини кўриб чиқди. Нафс қули бўлиб қолган Раҳмат Норхўжаев 12 йил, Эргаш Мирзаев 15 йил, Виктор Омельченко 13 йил, Холиқ Орипов 11 йил кучайтирилган режимли қамоқ жазосига ҳукм қилиндилар. Бошқа жиноятчилар ҳам қилмишларига яраша жазоландилар. Кўз олдига жарақ-жарақ пул келиб, ўғирлик молларни суриштирмай-нетмай арзон-гаров сотиб олиб, янги жиноятларга йўл очишга кўмаклашган нопок савдо ходимлари турли муддатларга қамоқ жазосига ҳукм қилиндилар.

Чакки қадам олиб борадиган манзил шунақа бўлади!

О. ҲАКИМОВ,
«Совет Ўзбекистони» мухбири.

БОЛАЛАР АДАБИЁТИ БУРЧАГИ

ЮЛДУЗЛАР

Осмонда ой зар сочар,
Зар—юлдузлар, юлдузлар.
Кимдир зар олиб қочар
Қолдириб ёруғ излар.

Минг бир рангда кўк юзи,
Чорлар мени ўзига.
Жимжима ҳар юлдузи
Сингиб кетар кўзимга.

Тушимми-ўнгимми ё?
Ойдай сузаман аста.
Мени сеҳрлаб гўё
Тонг ҳам отди бир пасда.

Уфқда қуёш кулиб,
Тура қол, деб имлайди.
Ой, юлдузларни суйиб
Қолганимни билмайди.

Кеч кирганда яна ой
Зар сочиб очар чирой.
Қўли очиқ Оймўма
Юлдузларга мунча бой.

ҚУЁШ ҚАНИ?

Ёмғир, ёмғир ёғалоқ,
Арғамчингни тут тезроқ.
Булутларга ўрлай мен,
Само юзин кўрай мен.

Қуёш қайларда қолди,
Нега қовоғин солди?
Сабабин билай тезроқ,
Ёмғир, ёмғир ёғалоқ.

Кўлмакда сув кўпирар,
Одамлар зир югурар.
Қушлар ҳоли не кечди,
Ойим нега кечикди?

Гуллар япроғида ёш,
Қани болари — сирдош?
Ёмғир, ёмғир ёғалоқ
Сабабин билай тезроқ.

Осмон юзи ёришиб,
Камалак чиқса шошиб.
Майсалар кўтарса бош,
Жилмайиб боқса қуёш.

Олам нурларга тўлса,
Нурлардан нур тўкилса.
Қоронғи тушмаса ҳеч,
Яйрасам эрта-ю-кеч.

.....Эҳ, сал қисилиб кетдим,
Қисилиб исиб кетдим.
Ёмғир, ёмғир ёғалоқ,
Арғамчингни йиғ тезроқ.

Баҳодир АМИНОВ.

СОВХОЗ ЧИРОЙИ

Усмон Юсупов районидаги «Тошкент» совхози марказида икки қаватли, 140 ўринли болалар боғча-яслиси қурилиб, фойдаланишга топширилди. Жажжилар масканини «Целинстрой» трестига қарашли 27-механизациялашган кўчма колонна қурувчилари тикладилар.

Шунингдек, «Ўзбекистон Компартияси 50 йиллиги» совхозида савдо маркази, «Ўзбекистон» давлат наслчилик заводининг Помуқ қишлоғида 64 точкалик автомат телефон станцияси ишга туширилди.

Н. ТОҒАЕВ.

АНДИЖОН ОБЛАСТИ. Охунбобоев шаҳридаги Нариманов номли 3-мактаб ўқитувчиси Е. А. Коломицева яқинда Социалистик Меҳнат Қаҳрамони унвонига эга бўлди. Юксак мукофот муаллимани улкан зафарларга чорлаяпти. У янги ўқув йилига пухта тайёргарлик кўрмоқда.

Р. Ашуров фотоси. (ЎзТАГ).

Редактор **М. ҚОРИЕВ.**

АЖОЙИБОТЛАР ОЛАМИДА

ҚУЙЛОВЧИ ҚУМТЕПАЛАР

Қорақумда Иккиже деган жой бор. Бу сўз «икки қудуқ» деган маънони билдиради. Мана шу ерда чўлнинг қоқ марказида чоғроқ бир метеорологик станция жойлашган. Унинг ёнида қумтепалар афсонавий денгиз тўлқинидек чўзилиб кетган. Станция ходимлари шулардан бештасига айниқса қизиқиб қолдилар. Чўлда кучли шамол кўтарилганида қумтепалар «қуйлай бошлайди». Чиқувчи товушлар оҳангдор бўлиб, кимдир енгил тор чертаётганга ўхшайди.

Шу қумтепаларни ўрганувчи мутахассислар йирик донадор тоза кварцли қум шамол кўтарилганда шундай «оҳангдор» товуш чиқаради, деб ҳисоблайдилар. Қорақумда бундай қум камдан-кам учрайди. Лекин айни шу райондаги қумтепалар мана шундай тоза қумлардан иборат. Қумтепаларнинг бир-бирига нисбатан жойлашиши ҳам бунинг сабабидир.

Б. МИРТОВ,
ТАСС мухбири.
Ашхобод.

ТОШКЕНТДАН ГАПИРАМИЗ ВА КЎРСАТАМИЗ

Телевидение

13 АВГУСТ, ЯКШАНБА

МАРКАЗИЙ ТЕЛЕВИДЕНИЕНИНГ «ВОСТОК» ПРОГРАММАСИ

9.00 — «Вақт». 9.35 — «Зарядкага сафланинг». 9.55 — «Музикали киоск». 10.30 — «Будильник». 11.00 — «Совет Иттифоқига хизмат қиламан». 12.00 — Концерт. 12.10 — «Бугун — қурувчилар куни». 12.40 — «Хатларингиз асосида». 13.30 — Қишлоқ янгиликлари. 14.30 — «Кекса Арбатнинг эртаклари» (фильм-спектакль). 17.10— Халқаро панорама. 17.40 — Ҳужжатли фильм. 18.30 — Янгиликлар. 18.45 — Мультфильм. 18.55 — «Киносаёҳатчилар клуби». 19.55 — «Лўлилар қўшиқлари». 21.30 — «Вақт». 22.00— Фильм-концерт. 23.10 — «Тўрт прелюдия». 23.30 — Янгиликлар.

ЎЗБЕКИСТОН ТЕЛЕВИДЕНИЕСИНИНГ ПРОГРАММАСИ

10.00 — Янгиликлар. 10.10 — «Биз — Фарғонаданмиз». 11.40 — Ҳужжатли фильм. 12.00 — «Қувноқ стартлар». 13.00 — «Уртоқ бригада» (бадиий фильм, 2-серия). 14.05 — «Онамларнинг мактаби». 14.35 — Кинокўрсатув. 15.05 — Реклама. 17.35 — «Қувноқлар даврасида». 18.05 — «Ҳажвиялар» (телетеатр). 18.45 — Болалар ҳақида ғамхўрлик қилиб. 19.15 — «Ахборот». 19.30 — «Бугун — қурувчилар куни». 19.50 — Концерт. 20.30 — «Ахборот». 20.50 — Концерт. 21.30 — «Вақт» (Москва). 22.00 — «Дилдан куйлаб, ўйнаб, қувнаб» (ота-оналар учун болалар концерти). 22.50 — «Йилнинг тўрт фасли» (бадиий фильм).

ҚИРҒИЗИСТОН ТЕЛЕВИДЕНИЕСИНИНГ ПРОГРАММАСИ

17.00 — Фрунзе кўрсатувлари.

Радио

13 АВГУСТ, ЯКШАНБА

БИРИНЧИ ПРОГРАММА. 8.30 — Севги қўшиқлари. 9.15 — «Табассум». 10.30 — Ёшлик қўшиқлари. 11.10 — Москва. «С добрим утром!». 12.10 — «Ўзбекистон ишчиси». 13.00 — «Гўшт етиштириш резервлари». 13.30 — Қурувчилар учун концерт. 14.00 — «КПСС Марказий Комитети июль Пленуми қарорлари — ҳаётга». 15.00 — Катталарга болалар ҳақида. 15.40—«Мирзо Улуғбек» (спектакль). 18.15 — «Ёшлик». 19.00 Москва. «Халқаро шарҳловчилар даврасида». 19.30 — Концерт. 20.25 — Қўшиқлар ва рақс куйлари. 21.00 — «Табассум». 22.30 — Классик қўшиқлар.

реклама ВА ЭЪЛОНЛАР

БАЛЛОНЛИ ГАЗДАН ФОЙДАЛАНУВЧИ ГРАЖДАНЛАР ДИҚҚАТИГА!

АТРОФДАГИ ҲАВО ТЕМПЕРАТУРАСИ ОШИБ КЕТГАНИДА ГАЗ ТЎЛДИРИЛГАН БАЛЛОНДА БОСИМ БИРДАН КУЧАЯДИ ВА БУНИНГ НАТИЖАСИДА БАЛЛОННИНГ ПАЙВАНДЛАНГАН ЧОКИДАН ЁКИ БАЛЛОННИНГ ТАНАСИДАН ЁРИЛИШ РЎЙ БЕРИШИ, БУНИНГ ОҚИБАТИДА ГАЗ ҲАВО АРАЛАШМАСИ ТЕЗДА АЛАНГАЛАНИБ КЕТИШИ МУМКИНЛИГИНИ ЭСДАН ЧИҚАРМАНГ.

ГАЗ ТЎЛДИРИЛГАН БАЛЛОНЛАРНИ МАХСУС ШКАФЛАРДА, ҚУЁШ НУРИДАН ҲИМОЯЛАНГАН ЖОЙЛАРДА САҚЛАШ ЛОЗИМЛИГИНИ УНУТМАНГ!

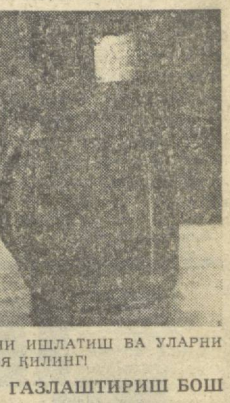

Газ тўлдирилган баллонларни офтоб нуридан ҳимоя қилинмаган жойларда қолдириш

ТАҚИҚЛАНАДИ.

Ана шу қоидаларга риоя қилмаслик оғир оқибатларга олиб бориши мумкин.

ГАЗ ТЎЛДИРИЛГАН БАЛЛОНЛАРНИ ИШЛАТИШ ВА УЛАРНИ САҚЛАШ ҚОИДАЛАРИГА ТЎЛА РИОЯ ҚИЛИНГ!

ЎЗБЕКИСТОН ССР ГАЗЛАШТИРИШ БОШ БОШҚАРМАСИ.

ЎЗБЕКИСТОН ССР ГЕОЛОГИЯ МИНИСТРЛИГИНИНГ ГЕОЛОГИЯ ҲАМДА НЕФТЬ ВА ГАЗ КОНЛАРИНИ РАЗВЕДКА ҚИЛИШ ИНСТИТУТИ
ВАКАНТ ВАЗИФАЛАРГА
КОНКУРС ЭЪЛОН ҚИЛАДИ

лаборатория раҳбарлари: аэрокосмик тадқиқотлар, чуқур қудуқларни пармалашдаги қийинчиликларга қарши кураш;

сектор раҳбарлари: таянч-параметрик қудуқларнинг материалларини ишлаш, нефть-газ рифоген ҳосилаларини комплекс ўрганиш, нефть ва газ соҳасида геология-разведка ишлари ресурсларини ва уларни перспектив планлаштиришни баҳолаш;

Бўлим раҳбарлари: геофизика, пармалаш, нефть ва газ геохимияси ва гидрогеология;

лаборатория раҳбарлари: физика-химия тадқиқотлари, қудуқларнинг тампонажи;

сектор раҳбарлари: кон геологияси, қидирув-разведка ишлари методикаси ва лойиҳалаштириш, нефть ва газ геохимияси, нефть ва газ соҳасида қидирув-разведка ишлари йўналишини илмий асослаш, геология-геофизика ахборотларини машиналаштириш ва автоматик ишлаш, грависейсмик разведка маълумотлари методикаси ва интерпретацияси, геофизика маълумотларининг комплекс интерпретациялаш.

Қуйидаги ихтисослар бўйича катта ва кичик илмий ходимлар: регионал геология ва тектоника, нефть ва газ конлари геологияси, литология, палиогеография, ва петрография, фойдали қазилмалар конларини қидириш ва разведка қилишнинг геофизик методлари, нефть ва газ конлари гидрогеологияси, нефть ва газ қудуқларини пармалаш.

КОНКУРС МУДДАТИ 26 АВГУСТГАЧА.

Ҳужжатлар қуйидаги адресга юборилсин: Тошкент шаҳри, Ш. Руставели кўчаси, 114, Институт илмий секретарига.

ТОШКЕНТ ҚИШЛОҚ ХЎЖАЛИК ИНСТИТУТИ
вакант вазифаларга
КОНКУРС ЭЪЛОН ҚИЛАДИ
ТОШКЕНТ ШАҲРИДА

кафедра доценти: сиёсий иқтисод;

кафедра катта ўқитувчилари: қишлоқ хўжалик иқтисоди, қишлоқ хўжалигида планлаштириш ва уни ташкил этиш, бухгалтерия ҳисоби ва молия, пахтачилик;

кафедра ўқитувчиси: жисмоний тарбия.

ФАРҒОНА ФИЛИАЛИ БЎЙИЧА

кафедра мудирлари: қишлоқ хўжалигини ташкил этиш ва иқтисод, бухгалтерия ҳисоби ва хўжалик фаолиятининг анализи.

КОНКУРС МУДДАТИ — 10 СЕНТЯБРГАЧА.

Ҳужжатлар қуйидаги адресга юборилсин: Тошкент шаҳри, 183-алоқа бўлими.

МЕҲНАТ ҚИЗИЛ БАЙРОҚ ОРДЕНЛИ ТОШКЕНТ ТЕМИР ЙЎЛ ТРАНСПОРТИ ИНЖЕНЕРЛАРИ ИНСТИТУТИ
КОНКУРС ЭЪЛОН ҚИЛАДИ

Кафедра доцентлари: машина деталлари, сиёсий иқтисод, фалсафа, жисмоний тарбия ва спорт, инженерлик геодезияси;

кафедра катта ўқитувчилари: олий математика (тайёрлов бўлимида ишлаш учун), жисмоний тарбия ва спорт (2 ўрин);

кафедра ассистентлари: олий математика, жисмоний тарбия ва спорт (2), КПСС тарихи, сув таъминоти ва канализация ихтисоси бўйича гидравлика ва сув таъминоти, физика, инженерлик геодезияси.

ДУШАНБА ЎҚУВ КОНСУЛЬТАЦИЯ ПУНКТИ БЎЙИЧА

Кафедра катта ўқитувчиси: физика.

КОНКУРС МУДДАТИ — 22 АВГУСТГАЧА.

Ҳужжатлар институт ректори номига қуйидаги адрес бўйича юборилсин: Тошкент шаҳри, Л—45, Оборонная кўчаси, 1-уй.

ЎЗБЕК ХОРЕОГРАФИЯ БИЛИМ ЮРТИ
1978—79 ЎҚУВ ЙИЛИ УЧУН
ЎҚУВЧИЛАР ҚАБУЛ ҚИЛАДИ
КЛАССИК РАҚС БЎЛИМИГА

Бу бўлимга умумтаълим мактабларининг 3-синфини тугатган 10-11 ёшли қизлар ва ўғил болалар қабул қилинади.

ЎҚИШ МУДДАТИ — 7 ЙИЛУ 10 ОЙ.

ХАЛҚ РАҚС БЎЛИМИГА

Бу бўлимга умумтаълим мактабларининг 6-синфини тугатган 13-14 ёшли қизлар ва ўғил болалар қабул қилинади.

ЎҚИШ МУДДАТИ — 4 ЙИЛУ 7 ОЙ.

АРИЗАЛАР 21 АВГУСТГАЧА ҚАБУЛ ҚИЛИНАДИ.

Қабул комиссияси 20-25-август кунлари соат 10.00 дан бошлаб ишлайди.

1, 2, 3-курс ўқувчилари стипендия билан таъминланадилар.

Билим юртида интернат мавжуд.

МАШҒУЛОТЛАР — 1 СЕНТЯБРДА БОШЛАНАДИ.

Мурожаат учун адрес: Тошкент шаҳри, Педагогика кўчаси, 31-уй.

Театр

ҲАМЗА НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ АКАДЕМИК ДРАМА ТЕАТРИДА (Муқимий номли Ўзбек Давлат музикали театри биносида) 13/VIII да **Уйланиш**, 14/VIII да **Келинлар қўзғолони**.

Кино

ҚИШКИ БИНОДА

САНЪАТ САРОЙИ — Эй, бахтли инсон! (10.30, 13.45, 16, 18.00).

Пятницкий кўчасидаги қовоқхона — «ЧАЙКА» (11.30, 13, 14,30, 16, 18, 20, 21.30), «НУКУС» (11, 13, 15, 17, 19, 21.00).

Жандарм уйланади — ТОШКЕНТ СОВЕТИНИНГ 50 ЙИЛЛИГИ НОМЛИ (12, 14, 16, 18, 20, 21.30), «ҚОЗОҒИСТОН» (11, 12, 13, 14, 15, 19, 21.00).

СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ

Орган ЦК Компартии Узбекистана, Верховного Совета и Совета Министров Узбекской ССР.

Редакция адреси: 700000 ГСП, Тошкент, Ленин проспекти 41.

ТЕЛЕФОНЛАР редактор — 33-65-45, 32-53-04, редактор ўринбосарлари — 33-79-14, 32-53-05, 33-06-83, 32-55-04, масъул секретарь — 33-44-55, 32-55-05, секретариат — 33-72-83, 32-53-06. БЎЛИМЛАР партия турмуши — 33-34-69, 32-53-97, 32-57-19, марксизм-ленинизм назарияси пропагандаси— 32-55-70, халқаро ҳаёт — 32-54-18, саноат, транспорт ва капитал қурилиши — 33-47-80, 32-53-14, 32-54-09, қишлоқ хўжалиги — 33-76-04, 32-53-15, 32-53-70; адабиёт ва санъат — 33-20-36, 32-54-35, 32-55-16, совет қурилиши — 32-57-20, 32-54-26, фан, мактаб ва олий ўқув юртлари — 32-57-21, 32-54-24, ахборот ва спорт — 33-14-24, 32-55-17, 32-54-26, 32-54-27, хатлар ва оммавий ишлар — 32-21-43, 33-35-53, 32-53-16, 32-53-20, 32-53-21, 32-54-13, иллюстрация — 32-57-22, коммунистик тарбия — 32-54-29, стенографистка — 33-73-43, 32-54-05; жамоатчилик қабулхонаси — 33-89-26, 32-52-26; эълонлар бўлими — 33-81-42. ОБЛАСТЬ МУХБИРЛАРИ — ҚҚАССР — 2-42-62; Тошкент — 32-53-29; Самарқанд — 5-19-71; Сирдарё — 2-09-70, Сурхондарё — 55-35; Хоразм — 51-24; Бухоро — 3-31-42, Қашқадарё — 38-42, Фарғона — 4-20-84, Наманган — 6-79-92; Андижон — 4-48-85, Жиззах — 31-66; Нашриёт диспетчери — 32-78-94. Нашриёт телефон станциясининг навбатчиси — 33-90-50.

Р. — 07773. Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети нашриётининг Меҳнат Қизил Байроқ орденли босмахонаси. Тошкент шаҳри. Индекс 64583. Д — 185.